Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА

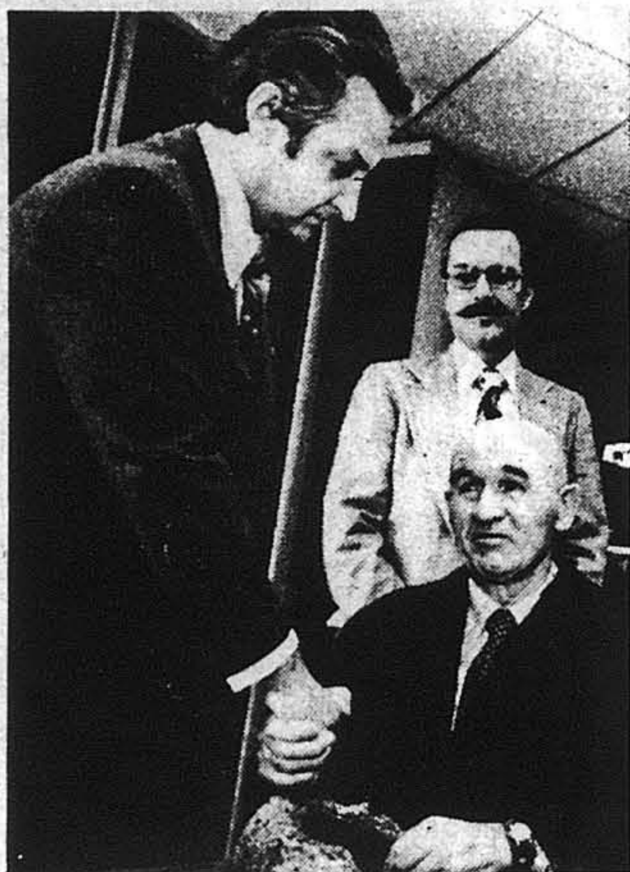
SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250, (212) 227-5251

РІК LXXXIV. Ч. 280. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 20-го ГРУДНЯ 1977 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, DECEMBER 20, 1977 No. 280. VOL. LXXXIV.

Ген. П. Григоренко під опікою українського лікаря щасливо перейшов операцію, покинув гостинний шпиталь

Ген. Петро Григоренко (сидить) прощається зі своїми лікарями-опікунами, д-ром Любомиром Кузьмаком та д-ром Марком Олесницьким, покидаючи шпиталь Ст. Барнабас в Лівінгстоні, після успішної операції. (Фото: „Нюарк Стар-Леджер").

Лівінгстон, Н. Дж. — Ген. Петро Григоренко, колишній висококомандуючий старшина Червоної Армії а від років відомий дисидент, який прибув до ЗСА в середу, 30-го листопада, на піврічний побут, перейшов складну операцію простати в місцевому шпиралі Сейнт Барнабас і залишив шпиталь в суботу, 17-го грудня, згідно з повідомленням шпитальної адміністрації.

В повідомленні сказано, що операцію перевела група лікарів в складі: д-р Шелдон Шен, уролог і головний хірург, д-р Марко Олесницький, інтерніст; д-р Дожзеф Кокс, анестезіолог і д-р Любомир Кузьмак, загальний хірург, який є рівнож особистим лікарем Ген. Григоренка. Лікарі відмовилися від будь-якої грошової винагороди, а шпиталь погодився абсорбувати всі кошти, пов'язані з побутом цього визначного пацієнта в Сейнт Барнабас, сказано в повідомленні. Операція відбулася в четвер, 8-го грудня.

Джон Філіпс, екзекутивний директор шпиталя, заявив, що країни, які мають державну систему медичної опіки, не оплачують видатків, пов'язаних з лікуванням їхніх громадян в інших країнах. „Очевидно, в цьому випадку наш шпиталь візьме всі кошти на себе", сказав Дж. Філіпс.

Д-р Кузьмак сказав, що операцію ускладнював вік пацієнта — ген. Григоренко має 70 років — поважна недуга серця та цукриця. Пацієнт потребуватиме ще дальшого лікування, хоча прогноза є добра.

„Я звернувся до шпиталя Сейнт Барнабас — сказав д-р Кузьмак — знаючи з минулого досвіду, що ця установа віднесеться прихильно до пацієнта в потребі. Сейнт Барнабас відчинив свої двері негайно для ген. Григоренка".

В повідомлені сказано, що ген. Григоренко є членом київської Групи сприяння виконанню Гельсінкських угод і членом такої ж групи в Москві. Він відомий із своїх мужніх виступів в обороні прав людини та прав поодиноких народів СССР.

Ген. Григоренко був задоволений із шпитальної опіки та захоплений медичним устаткуванням шпиталя. Користаючи з української обслуги і перекладачів, він висловив подяку шпитальним властям і лікарям-хірургам та гордість з того факту, що д-ри Кузьмак і Олесницький є українцями.

Ген. Григоренко прибув до ЗСА із своєю дружиною Зінаїдою та сином Олегом. В ЗСА від року перебуває його син Андрій з дружиною Марією. Ген. Григоренко плянує повернутись до СССР після запляновавого шестимісячного побуту в ЗСА.

Книжка д-ра Луцева „Література і життя" готова до друку

Відомий літературознавець Л. Луців має готову до друку книжку „Література і життя", в якій будуть статті на цю тему, а решта матеріялу — розвідки, статті і рецензії мали б стверджувати правдивість вступної статті, — інформує Управа Центрального Комітету Дрогобичан, яку очолюють Володимир О. Середчук, голова і М. Курчак, секретар.

В книжці будуть писання про Т. Шевченка, І. Франка, О. Кобилянську, Б. Лепкого, Ю. Косача, Корнійчука, Багряного, Гончара, В. Винниченка, В. Стефаника та кількадесятьох інших письменників, про яких автор писав на рідних землях в „ЛНВ" в „Вістнику", в „Краківських Вістях" і на еміграції в Німеччині, а також в цій країні.

В книжці буде і автобіографія автора про його навчання в Дрогобицькій гімназії, з якої автор в 1914 році вступив до УСС.

Друковані праці автора на рідних землях понищив московський окупант, немає тут і тих праць, що друкувалися в Кракові і в Німеччині. Має бути в цій книжці бібліографія всіх писань автора, яка займає кількадесят сторінок.

Управа Комітету Дрогобичан просить прихильників писань д-ра Л. Луцева та його земляків-дрогобичан допомогти видати цю цінну книжку, як твердять фахівці, які знають її зміст, присланням передплати у висоті 15-ох долярів.

Писати на адресу секретаря Комітету Дрогобичан: M. Kurchak, 1805 Franklin Ave., East Meadow, N.Y. 11554.

В ДУСІ РІЗДВА ХРИСТОВОГО: ПАМ'ЯТАЙМО ПРО УКРАЇНУ І УКРАЇНЦІВ!

ЗАКЛИК ГОЛОВНОГО ЕКЗЕКУТИВНОГО КОМІТЕТУ УНС

Зближаються рокові Свята Різдва Христового й Нового Року, свята Нової Радости і Нових Надій. З цієї нагоди, пересилаючи найкращі побажання всім нашим Членам і Громадянам, прохаємо їх, щоб зокрема в цьому святковому сезоні та в дусі Різдва Христового активно, своєю моральною і матеріяльною допомогою, згадали про нашу поневолену, але нескорену Батьківщину Україну та багатьох наших Братів і Сестер в потребі. Ми активно виявимо цю пам'ять, пересилаючи в цьому сезоні наш щедрий Національний Даток до Українського Народного Фонду Українського Конґресового Комітету та нашу щедру пожертву-„Коляду" на харитативні цілі Злученого Українського Американського Допомогового Комітету.

Члени Українського Народного Союзу завжди давали добрий приклад в праці і жертвенності. Даймо його і в цьому році, в році збільшених однаково потреб, як і можливостей! В дусі Різдва Христового!

Джерзі Сити, грудень 1977.

Головний Екзекутивний Комітет Українського Народного Союзу

КОНҐРЕС ПРОГОЛОСУВАВ ПІДВИЩИТИ ПОДАТКИ СОЦІЯЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Вашінгтон. — В останній день цьогорічної сесії обидві Палати Конґресу в четвер, 15-го грудня, схвалили законопроєкт, який пропонує значно підвищити податки Соціяльного забезпечення для осіб з високими річними заробітками, а також встановити малі підвишки в податках тих, які належать до середньої і нижче економічних кляс. Податкові підвишки мають стосуватися однаково робітників і працедавців.

Президент Джіммі Картер заявив, що підпише цей законопроєкт, бо він запевнить, що принаймні протягом наступних 25 років програма Соціяльного забезпечення матиме задовільні фонди, щоб покрити свої зобов'язання відносно емеритів та інших осіб, які одержують ці пенсії.

Хоча багато республіканських і консервативних демократичних законодавців твердить, що законопроєкт—„це найбільша податкова підвишка в історії країни",то члени уряду вказують,що без підвишок в податках Соціяльного забезпечення ця програма не могла б дальше існувати.

Законопроєкт не тільки пропонує підвищити податкову рату, але також підвищити суму з кожної заробітної платні, яка підпадатиме уподаткуванню.

Теперішня податкова рата виносить 5.85 відсотка, а з першим січня 1978-го року становитиме 6.05 відсотка. Відтак з кожним роком ця рата зростатиме так, що в 1987-му році вона виноситиме вже 7.15відсотка.

Щодо суми, яка підпадатиме уподаткуванню, то в 1978-му році перших 17,700 долярів із кожної заробітної платні будуть оподатковані системою Соціяльного забезпечення, а тепер тільки перших 16,500 долярів підпадають уподаткуванню. З кожним роком та сума зростатиме. В 1987-му році податки Соціяльного забезпечення вже відтягатимуться від перших 42,600 долярів заробітної платні.

Схвалений законопроєкт теж пропонує, щоб була підвищена верхня межа на дозволені заробітки пенсіонерів. Тепер пенсіонери мають право заробити 3,000 долярів річно, а якщо зароблять більше, то тоді зменшуються їхні пенсії Соціяльного Забезпечення. Згідно з новим законопроєктом, верхня межа тих дозволених заробітків пенсіонерів в 1978-му році була б вже 4,000 долярів, а відтак з кожним роком зростала б і в 1982-му році пенсіонери могли б заробляти до 6,000 долярів, і то без змін у їхніх пенсіях Соціяльного забезпечення.

ШИРОКО РОЗГОРТАЄТЬСЯ ПЕРЕДКОНВЕНЦІЙНА ОРГАНІЗАЦІЙНА КАМПАНІЯ УНС

Джерзі Сиrі. — З Організаційного Відділу УНС інформують, що передконвенційна організаційна кампанія за придбання нових членів є в повному розгарі. У першій декаді грудня Головна Канцелярія одержала понад 100 аплікацій нових членів. Аплікації шлють секретарі та інші відділові урядовці з Америки і Канади, а головно з тих Відділів, яким бракує членів, щоб мати право на вибір одного, двох, або трьох делеґатів на 29 Конвенцію, що відбудеться в травні 1978 року в Пітсбургу.

Відчувається також пожвавлену працю серед секретарів, які бажають в передконвенційному році стати членом „Клюбу Десятників", придбавши бодай десять нових членів, або „Клюбу Заслужених Союзовців", придбавши найменше 25 членів. Слід згадати, що при УНСоюзі існує ще „Клюб П'ятидесятників", себто тих, які річно приєднують по 50 і більше нових членів. Покищо вже п'ятьох союзовців придбало по 50 і більше членів і стали членами того Клюбу. Ними є: го-

(Закінчення на ст. 5-ій)

КОНЦЕРТ ЮЛІЯНИ ОСІНЧУК

Ню Йорк, Н. Й. — Висока Музична школа Джуліярд влаштовує в середу, 21-го грудня ц. р. о год.8-ій вечором в залі Пол Речітар Голл (Джуліярд Скул, Лінкольн Сентер) вхід при 66-ій вулиці між Бродвеєм і Амстердам евеню, концерт піяністки Юліяни Осінчук, другий з ряду речиталь докторської програми.

ТАЇСА БОГДАНСЬКА ВИСТУПИТЬ ПЕРЕД АМЕРИКАНСЬКИМИ МУЗИКАМИ

Монтклер, Н. Дж. — На запрошення музичної організації Music Educators Association of New Jersey, Inc. Т. Богданська виконає твори романтиків, дня 21-го грудня 1977р. о год. 10-ій ранку (Флечер Гол, 67 Чирч Стріт, Монтклер, Н. Дж.).

ПЕНТАҐОН ПЕРЕВІРЯЄ НУКЛЕАРНУ СТРАТЕГІЮ ВІДНОСНО СССР

Вашінгтон. — Білий Дім доручив Департаментові оборони перевести підставову перевірку дотеперішніх плянів щодо ведення атомової війни, якщо така війна вибухла б між ЗСА і Совєтським Союзом, бо президент Джіммі Картер і його близькі дорадники вважають, що існуючі пляни „можуть бути перестарілі та неефективні".

Інформуючи про це доручення Білого Дому, речники уряду зазначили, що це буде перша „важлива перевірка" американської нуклеарної стратегії від 1974-го року, коли тодішній секретар оборони Джеймс Шлесінджер повідомив, що з уваги на факт, що між ЗСА і СССР заіснував балянс в ділянці атомової зброї, треба виготовити пляни щодо „обмежених нуклеарних атак" на совєтські військові інсталяції, а не зосереджуватися тільки на плянах щодо „великих відплатних нуклеарних акцій" на міста Совєтського Союзу.

Найновіша перевірка стратегії ЗСА має на меті встановити: які цілі треба намітити, щоб відстрашити Москву від плянів розпочинати таку війну, вирішити скільки даної атомової зброї потрібно на виконання відповідного завдання, як теж встановити чи американські стратегічні сили повинні бути вживані в „обмежених" нуклеарних атаках.

Коментатори вважають, що головним рушієм цієї перевірки є проф. Збігнєв Бжезінські, головний дорадник Білого Дому для справ крайової безпеки. Він і його співробітники вважають, що військові пляни уряду ЗСА мусять бути тісніше пов'язані із загальною політичною стратегією відносно Совєтського Союзу. Бжезінські твердить, що американський плян атомової війни повинен брати під увагу фактори і можливості, яких Москва найбільше боїться, наприклад, загрожувати совєтським збройним силам на Далекому Сході, що дуже послабило б спроможність СССР протиставитися нападові з боку комуністичного Китаю, чи загрожувати совєтській системі постачання харчів тощо. Один дорадник Білого Дому сказав, що нова перевірка стратегічних плянів Пентаґону звертатиме увагу на факт: які цілі в Совєтському Союзі мають для Кремля „більшу психологічну важливість, а котрі з них меншу".

Перевірка має теж ствердити, який вплив на відплатні можливості Америки може мати совєтська система „цивільної оборони", тобто охорона індустріяльних і урядових об'єктів, як теж „важливих осіб". Дотеперішні стратегічні пляни ЗСА присвячували тому питанню порівняльно мало уваги.

Хоча під час передвиборчої кампанії минулого року Джіммі Картер часто заявляв, що сумнівається чи взагалі можлива „обмежена атомова війна", то виглядає, що змінив свою гадку, бо доручив Департаментові оборони перевірити це питання. Секретар

Комуністичні шпигуни мали доступ до документів НАТО

Західній Берлін, Німеччина. — Пресові аґентства інформують, що в західньонімецькому міністерстві оборони в Бонні відкрито в понеділок, 12-го грудня ц. р. шпигунський скандал, який у своїх наслідках може принести непередбачені шкоди. Як виявилося, арештовані в минулому році три співробітники міністерства оборони в Бонні мали доступ до строго засекречених документів Північно-Атлантійського Оборонного Союзу і, згідно з оцінкою політичної поліції, переглянули, або скопіювали більше як 1,000 таємних військових документів, включно з оборонними плянами НАТО, і передали їх східньо-німецькому урядові. В минулому році, коли заарештовано трьох шпигунів, ще не було відомо, як далеко сягала їхня шпигунська робота. Цілу аферу розкрив респектований у Західній Німеччині щоденник „Франкфуртер Альґемайне Цайтунґ", яка опісля була підтверджена боннськими урядовими чинниками і військовими кругами. Курт Фішер, речник міністерства оборони заявив, що випадок треба оцінювати, як дуже серйозний. Франкфуртська газета, яка базує свої відомості на інформаціях з федеральної прокуратури, заявляє, що вкрадені і скопійовані шпигунами документи відносяться в першу чергу до структурального плянування західньо-німецької армії, оцінки сили і слабости оборонної системи НАТО і аналітичної оцінки оборонних маневрів військ НАТО в 1975 році, знаних під кодом „Вінтекс". Фішер заявив опісля в телефонічному інтерв'ю, що шпигуни зібрали багато відомостей про роди озброєння, вишкіл військових частин НАТО і західні пляни мобілізації та поповнення армій на випадок війни. Газета при тому стверджує, що одна п'ята усіх засекречених документів пропали, або знаходились в руках східньо-німецьких шпигунів.

В Парижі помер Александер Ґаліч, поліція перевіряє причини смерти

Париж, Франція. — Ройтер інформує, що в четвер, 15-го грудня ц. р. тут помер на 59-му році життя совєтський дисидент, поет і пісенькар Александер Ґаліч, який колись був визнаний совєтами, як драматург, але після внесення аплікації на виїзд до Ізраїля був викинений із Спілки Письменників СССР і Спілки співробітників фільму, як також позбавлений платні. Народжений у жидівській родині Гінзбурґів, він опісля вихристився в російській православній церкві і змінив своє прізвище на Ґаліч, але в офіційних совєтських реєстрах він все ще фіґурував, як жид, бо влада не визнає такої зміни. В червні 1974 р. А. Ґаліч виїхав з СССР, спочатку до Норвеґії, де він і його дружина Ангелина жили якийсь час, а потім він прийняв працю в „Радіо Свобода" в Мюнхені, Німеччина. В 1976 р. Галич переїхав до Парижу і очолив там культурний департамент згаданої радіостанції. Ґаліч був видатною особистістю з-посеред нових еміґрантів в цьому місті. Приїхавши на Захід, Александер Ґаліч виступав з концертами, а навіть накрутив пластинку п. з. „Мовчазний крик", яка включала найкращі його поезії і новочасні пісні та сентиментальні баляди, які він назвав „Як я повернуся". Згідно з останніми повідомленнями аґентства Ройтер, Александра Ґаліча знайдено мертвим у його помешканні і паризька поліція переводитиме слідство, щоб встановити причину смерти.

РЕПРЕСІЇ В УКРАЇНІ І СССР ТРИВАЮТЬ. ВІСТКИ ПРО АРЕШТ ОЛЕСЯ БЕРНИКА

Ню Йорк. (Пресова Служба ЗП УГВР). — З України наспіли вістки, що 12 грудня ц. р. органи КҐБ мали арештувати члена Української Гельсінкської групи, письменника Олеся Бердника. Відомо, що протягом останніх місяців Бердникові неодноразово погрожували арештом і стосували до нього різні репресії. У дні, коли поширилися вістки про арешт Бердника, органи КҐБ провели обшук у квартирі Раїси Руденко, дружини Миколи Руденка, засудженого на 7 років ув'язнення голови Української Гельсінкської групи. Кілька днів перед тим, 8 грудня, зняли з поїзду Петра Вінса, також члена Української Гельсінкської групи, який їхав до Москви, щоб взяти участь у демонстрації біля пам'ятника Пушкіна, у роковини щорічних демонстрацій в обороні прав людини.

Олесь Бердник

У Мордовському таборі ч. 385/35 група політичних в'язнів різних національностей продовжує боротьбу за статус політичного в'язня, який включає неучасть у примусових таборових роботах, свободу листування з рідними, одержування літератури тощо. В акціях боротьби за статус політичного в'язня беруть участь м. ін. Микола Будуляк-Шарагін, Вячеслав Чорновіл, Сергій Солдатов, Михайло Гейфец та інші. За це таборова адміністрація стосує у відношенні до них такі репресії: таборові ізолятори, морення голодом та інші фізичні й моральні знущання.

Помер св. п. мґр Евген Лозинський, видатний політичний і суспільно-громадський діяч

Ню Йорк. — Минулої суботи, 17-го грудня 1977, у вечірніх годинах в одному з місцевих шпиталів, помер після важкої недуги, проживши 68 літ св. п. мґр Евген Лозинський, член Проводу Українських Націоналістів-революціонерів, доголітній голова Головної Управи ООЧСУ, довголітній голова Головної Управи Т-ва „Самопоміч", член Екзекутиви УККА та голова Товариства Бувших Політичних В'язнів. Життєвий шлях Покійного переплітаний невтомною боротьбою за кращу долю свого народу. За свою політичну діяльність в краю кількакратно був в'язнем польських тюрем, а в часі Другої світової війни в'язнем німецьких концентраційних таборів. На еміґрації, Покійний відзначався активністю в українському громадському житті.

Св. п. мгр Евген Лозинський

Панахиди по св. п. мгр Евгенові Лозинському заповіджені на 19 і 20 грудня 1977 р. о год. 7.30 веч. в похоронному заведенні Петра Яреми, а похорон — в середу, 21-грудня о год. 9.30 рано із церкви св. Юра в Ню Йорку на Український Православний цвинтар в Бавнд Бруку, Н. Дж.

Совєти відкладають судовий процес над Щаранським

Москва. — Пресові агентства інформують, що комуно-московські верховоди, мабуть під тиском публічної опінії Заходу, вирішили відсунути на 6 місяців суд над жидівським активістом 29-річним Анатолієм Щаранським, якому КҐБ і совєтська прокуратура закидає співпрацю з американською Центральною Розвідчою Агенцією і передавання матеріялів співробітникам американської амбасади в Москві. Відомість про відсунення процесу подала закордонним кореспондентам мама Щаранського. Дружина дисидента перебуває вже за кордоном і робить заходи перед американськими й міжнародними чинниками, щоб вони допомогли вирвати Щаранського із Совєтського Союзу. Рішення совєтських чинників відсунути процес над Щаранським наступило у висліді конфронтації між Совєтським Союзом і З'єднаними Стейтами Америки. Офіційні чинники ЗСА, включно з президентом Джіммі Картером, кількаразово перестерігали совєтів, що суд над Щаранським може викликати в Америці неґативну реакцію, яка може некорисно відбитись на переговорах про скорочення стратегічної зброї, торгівлі, культурній виміні і політиці детанту взагалі. Після арешту Щаранського 15-го березня ц. р. президент Картер категорично заперечив пов'язаність Щаранського з працею Сі-Ай-Ей, а дисидентські круги і закордонні аналітики робили тоді висновок, що обвинувачення Щаранського в зраді батьківщини і співпраці з Сі-Ай-Ей було зроблено совєтами з метою перестороги для совєтських громадян, а особливо дисидентів, що дисидентизм може бути зрівняний із зрадою батьківщини та караний найвищим виміром кари, тобто смертним вироком, або доживотньою в'язницею. Арешт Щаранського був потрактований Білим Домом особливо серйозно і президент Картер згадував про нього міністрові закордонних справ СССР Андрієві Громикові в часі його вашінгтонських відвидин. Картер натякав тоді, що суд над Щаранським може спричинити кризу у відносинах між ЗСА і СССР. Ця тема виникла також у пізніших розмовах між державним секретарем Сайрусом Венсом і совєтським амбасадором у Вашінгтоні Анатолієм Добриніним.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли, незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата: на рік — $30.00, на пів року — $16.00, на 3 місяці — $9.00. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Проблема міст

Минулого тижня в Сан Франсіско відбулася річна конференція Крайової Ліги Міст, в якій взяло участь біля 7,000 посадників великих міст і містечок ЗСА. Більшість з них у своїх виступах, як теж у розмовах з кореспондентами критикували уряд президента Джіммі Картера за те, що надто мало уваги присвячує проблемам міст, зокрема таких великих міст, як Ню Йорк, Чікаго, Лос Анджелес, Нюарк, Філядельфія та інші.

Така критика — це нічого нового, бо майже від самого початку президентури Джіммі Картера різні середовища критикували його за те, що він обіцяв містам багато під час передвиборчої кампанії, але мало виконав від коли перебрав владу. Крім посадників міст, найгостріші закиди на адресу Президента висловлювали і далі висловлюють провідники негритянських і пуерто-ріканських організацій та ліберальні члени обох політичних партій в Конгресі.

Треба ствердити, що ця критика до великої міри слушна. Кілька місяців тому підтвердив це посередньо сам президент Картер, коли повідомив, що його уряд виготовляє ,,конкретну програму допомоги великим містам'', а на самій конвенції Крайової Ліги Міст минулого тижня Патриша Гарріс, секретар для мешканевих справ і міського розвитку, хоча старалася потішити посадників різними обіцянками, то мусіла признати, що бюджет її Департаменту на наступний рік набагато менший, ніж посадники сподівалися.

Тимчасом, ефективна програма допомоги містам конечно потрібна, бо протягом останніх кільканадцятьох років дуже зріс рівень безробіття серед міського населення, велика кількість бизнесових та індустріяльних підприємств залишила великі міста, перенісшись на ,,провінцію'', або навіть до інших країн, а середня економічна верства поголовно перепроваджується до передмість. Великі американські міста, як Ню Йорк, Нюарк, Чікаго, Філядельфія та інші, втрачаючи свою фінансову базу, ступнево перетворюються у т. зв. ,,сламс'', тобто, у міста з великою кількістю безробітних, з опущеними і небезпечними дільницями тощо.

Подробиці обіцяного президентом Картером пляну ще не відомі, бо він оприлюднить їх щойно у своїм Посланні про Стан Унії в січні 1978-го року. Проте, з інформацій, що їх передають працівники Білого Дому, виходить, що у своїй стратегії щодо розв'язки преважливої проблеми великих міст Президент звертатиме головну увагу на створення затруднень приватними фірмами і підприємствами, як теж заохочуватиме підприємства залишитися у великих містах, або навіть повертатися до них з ,,провінції'' чи із-за кордону. Уряд плянує довершити це наданням різних податкових пільг підприємцям, зокрема тим, які збільшать число своїх робітників, як також плянує створити спеціяльний банк, який даватиме бизнесовим фірмам маловідсоткові позички, що теж повинно спричинитися до ,,виздоровлення'' американських міст.

Уряд президента Картера також плянує надавати безпосередні дотації містам, але ці дотації будуть другорядним засобом розв'язати проблеми великих міст ЗСА, а не єдиним, як це було під час адміністрації кількох попередніх демократичних президентів.

Плян президента Картера навряд чи розв'яже всі проблеми американських міст, але має всі вигляди на те, щоб стати важливим першим кроком щодо припинення дальшого занепаду тих міст і привернення їм їхньої попередньої економічної та громадської стабільности і сили.

Софія Наумович

В ОБОРОНІ ПРАВ ЛЮДИНИ

,,КАЛПЕУ'' так зветься ,,Комітет для координації й підтримки боротьби народів Сходу й СССР'', який 4листопада ц.р. скликав до залі Мютюаліте у Парижі—пресову конференцію.Запрошення підписали такі особистості,як адвокат Жан-Жак де Філісе, Альфред Кастлер, письменник Люї Лєпренс-Ренґе, професор Мішель Фуко, Леонід Плющ та інші. Цікаве при тому було, те, що цією трибуною вчених письменників, адвокатів і лікарів-психіятрів проводив не хто інший, а наш земляк Данило Ганяк, колишній співак-бас у Студії М. Старицького, а тепер завзятий політик.

Після короткого слова Лєпренса-Ренґе, який в імені колеґії вчених, до яких такі особистості як професори Шварц, Картен та ін., відкрив конференцію, згадавши її мету: коли вдалося звільнити багатьох жидів-учених, то інші все ще караються, не маючи змоги виїхати з СССР. Коли пощастило з ,,психушки" звільнити присутнього тут Леоніда Плюща, то знову ж Щаранський попав у тюрму з обвинуваченням у зраді, а Сахарову обмежують свободу руху та переслідують тих, хто стежить за дотриманням Гельсінкських умов. До Беоґраду важко дістати візу, а европейські дипломати бояться образити СССР. Якщо вони не виконують свого завдання, то мусимо це зробити ми, і я підтримую ваші заходи в імені багатьох членів Академії наук.

А тоді предсідник Ганяк, подякувавши промовцеві, дав слово секретареві КАЛПЕУ для прочитання ,,Маніфесту'', в якому сказано, що КАЛПЕУ переймає на себе цю роботу, яку мала б виконати дипломатія в Беоґраді в обороні прав людини і націй Сходу Европи й СССР. Слідуватимуть приклади з поодиноких країн, які насвітлять всі нелюдські злочини, яких допускаються тоталітарні держави у всьому світі. За чергою промовляли: німець зі Східньої Німеччини, вірменин, болгарин, грузин Сардзвелядзе, полька Вендель, в імені Польщі і Чехії, румун, українець Богдан Митрович, юґослав. Усі вони подавали конкретні приклади переслідувань за думку, чи релігію.

У другій частині виступив адвокат Фелісе, який був обсерватором на підготовчій конференції у Беоґраді. Він ствердив, що там уряди, а не народи, підписали спільну декларацію, в якій домагаються мінімальних прав: присутности адвокатів, обсерваторів на процесах, так як ми вимагали напр. для Круасана. На це погодився ряд країн: Еспанія Портуґалія, Болівія, Польща, але напр. на відвідини Плюща СССР не дозволив, як теж інші країни Східньої Европи і Тунізія. Адвокат Жакобі, який був у Києві, щоб домагатися звільнення Плюща, стверджує, що СССР відмовляє чужинним адвокатам відвідини в'язнів, а сам домігся, щоб його люди з совєтської амбасади відвідували Анджелю Дейвіс.

Леонід Плющ почав від анекдота: до совєтського лаґеру привезли партію кримінальних. За що посадили? За чорний кав'яр. А чому? Бо кав'яр вивозять закордон, а в СССР нема, хіба на чорному ринку. От зловили й посадили. Вчора говорив я з іранцем: що діється в Ірані? Іранські комуністи втекли до СССР. Та ось у Дніпропетровську сидів син іранського комуніста! Совєти нищать курдів, а в їхніх тюрмах — іранці. Оттакий ,,детант". Він питав теж американців, чому вони не підносять національної проблеми в СССР? Адже ж хочете, щоб СССР розпався? — Ні, нам треба, щоб існував один бльок, досить Гельсінок, тепер треба ,,бизнесу". І справді, після підписання торговельного договору 1977 — почався погром опозиції. 90% марксистів у ,,психушках", а баптистів просто вбивають. Найбільше потерпіли і терплять українці, розгром 1972-73 тотальний, а тепер нова підготова до репресій. У Литві церкву перебрало КҐБ, з дозволу Папи. Щаранського в сіоністи і пришили шпіонажу. Естонця Еріка Удана підготовляли, щоб створив каґебівських дисидентів, він тепер у тюрмі, московський шовінізм проти всіх народів, не тільки жидів. Шаврнадзе — грузин, але його вжили проти грузинського народу. В Умані готують процес проти пані Суровцевої, українки, яка сиділа 30 років за СВУ, а тепер їй закидають девізову справу. Трудо сказав, що допомога українським політв'язням іде секретними ,,каналами", але ніхто досі, крім його, Плюща, одного, з українців, кавказців, балтів, чи казахів не видісталися на Захід!...

Адвокат Жакобі, оборонець Щаранського, підтримує Плюща, бо ми повинні боротися за право всіх в'язнів до адвокатської оборони. Французькі адвокати всіх ідеологій зголосилися їхати на оборону Щаранського, якому загрожує смерть, але відмовили візи... Ми не можемо виконувати нашої професії. ТАСС наперед каже, що ,,зрадник буде покараний", ось як людина в СССР рискує головою!

Це був останній цікавіший виступ і незабаром Д. Ганяк закрив конференцію. Підходили ще журналісти й запитували та записували, а ми запитали нашого земляка, як це сталося, що він був предсідником на цій важливій пресконференції? На це він відповів: ,,Бо я їх усіх згуртував!" ,,Може б ми його запитали, як би то згуртувати всіх українців?...

Микола Приходько

ДО СТОРІЧЧЯ НАРОДЖЕННЯ МИКОЛИ ЛЕОНТОВИЧА

Наближається Різдво Христове на нашій Рідній Україні, під батьківськими солом'яними стріхами, з кутею й узваром на покуті наших рідних гнізд. І знову, по всьому Християнському світі, ще вільних сьогодні від комунізму земель, — лунатиме наша рідна, соборна щедрівка Леонтовича:

Щедрик, щедрик, щедрівочка
Прилетіла ластівочка,
Стала вона щебетати,
Господаря викликати:

Вийди, вийди, господарю,
Подивися на кошару—
Там овечки покотились,
А ягнички народились...

Яке то надзвичайно рідне нашим українським, хліборобським серцям!

Але мало хто з нас знає хто то випустив з московської клітки в світ нашу величну українську різдвяну мелодію. То був наш славний, мій сердечний приятель, — Нестор Городовенко. Вічная йому пам'ять з роду в рід! Забули ми вже, на жаль, про нього, нашого славного послідовника Кошиця...

В двадцятих роках цього століття, з нелеґальним для Сталіна) дозволом від Миколи Скрипника, що пізніше застрелився за свою оману до московських братів", вирвався нарешті наш славний Городовенко, зі своїм Київським хором ,,Думка", до Европи. Відразу відчули там нашу Україну: В славнозвісній залі Плієля в Парижі закидали французькі ентузіястичні студенти нашого Городовенка і його ,,Думку" своїми баретами, коли заспівали вони нашого ,,Щедрика" з Леонтовичевого серця. І навіть московські махрові біло-ґвардійці, присутні на Городовенковому концерті, написали другого дня в своєму головному часописі: ,,Особенно сочно звучалі баси, вскормленниє на малоросійском салє!".

Ще того ж вечора запросив Городовенка РСА Віктор записати з ,,Думкою'' ту Леонтовичеву щедрівку і ще кілька пісень, що викликали овації в Европі. І вилетіла тоді наша українська ,,Ластівочка" на ввесь світ.

Слухайте її, нашу рідну, надзвичайну в цей різдвяний час,кажіть вашим американським і канадським сусідам, що то є наша, українська, (часом звуть її ,,Рашан"). І не забудьте, що в ній є серця і Леонтовича і Кошиця і Городовенка й Китастого — славних трубадурів пісні нашого Українського Роду! А доброму роду — нема переводу!...

В Торонті не забули про те, не забули про нашого чудового Миколу Леонтовича і лише, дякуючи двом українським ентузіястам — Оленці й Петрові Глібовичам, що завжди, ,,як зерно в горісі", ,,як голубів пара"'. Бо може ніхто й не згадав би, лиш ті невгомонні, сердечно патріотичні. Многії літа їм, що не дозволяють нам дрімати біля комерційної телевізії! І ви пробуйте такими українськими бути, з обов'язку до нашої Батьківщини. То власне та співуча, вічно юна Оленка й наш славний професіоналіст Петро Глібовичі — зорганізували українську увагу до Леонтовича, 27 листопада ц. р., в мільйоновому Торонті, де канадська статистика нарахувала вже біля 100,000 людей українського роду.

Деякі наші суто-комерційні, професіоналісти навіть не повірять, що славний доктор Глібович розставляв на тому концерті мікрофони замість того, щоб лише похилити своє дентистичне крісло на 30 ступенів і заробити в якогось нашого посполитого (приміром такого, як я) 25 долярів лише за той порух. Тут він нічого не заробляв, лиш його українське серце озвалося з ювілейної нагоди до своїх братів-українців. І такому, як він — многії літа! належить від читачів нашої ,Свободи'' також.

А тепер кілька слів про зміст того сердечного (з його огріхами) концерту пам'яті Леонтовича:

Так як я знаю, ще з моїх студентських років у Києві, (шила в мішку не заховаєш). Приїхав Микола Леонтович з нашої Соборної Столиці до батька-священика на село, відпочити в неділю. Коли вечеряли, постукав біля дверей подорожний, попросився переночувати.

,,Просимо щиро, —" озвався священик Леонтович, ,,тільки не маємо вам окремої кімнати, будете спати з моїм сином в одній".

Нагодували подорожнього, ,,чим Бог послав", віддав Микола своє ліжко гостеві, ліг сам на канапі. Вранці ,,подорожній", з московської таємної поліції, зник безслідно, а наш геніяльний Микола Леонтович лежав на канапі замордований. Небезпечно було Москві тоді і є досьогодні, мати в Україні людей з пророчим натхненням, що можуть запалити анти-московську революцію. Пишуть москвини й сьогодні про ,,революціонера-демократа" Шевченка, ніби шанують його, але за царів московських, давнішого Александра й новітнього Леоніда, — йому було б таке саме, як Леонтовичеві, чи сьогоднішньому Руденкові, Морозові.

І тому ми, ,,українські амбасадори", зобов'язані пом'янути наших славних людей тут бодай ,,не злим, тихим словом'', якщо неспроможні інакше, приміром так, як нащадки Мойсея, що командують світовим політикам. А ми, ,,приспані", дивуємося.

,,Тихе слово'' про Леонтовича в Торонті, розпочалося справді академічною, непретенціозною доповіддю Оксани, та ще й Соколик, деж вона така вродилася, що так змістовно й сердечно нагадала людям про творчий шлях нашого оригінального, невмирущого композитора Леонтовива, ніби словами Маковея:

Ось блиснув метеор
і згас,
Як у житті щасливий час...

Многії літа і вам, чудова пані Оксано, що не згубили свого українського серця й вашої інтелеґентности, вашої любови до України на наших еміґраційних заплутаних стежках!

На жаль, наша ,,Свобода" не має місця публікувати ту чудову доповідь Оксани про Леонтовича. Хіба що наші інші громади запросять її сказати слово про Леонтовича, якщо вшановуватимуть його сторіччя.

Ту чудову доповідь демонстрували потім мелодіями композитора хори: катедри св. Володимира, на чолі з талановитим Нестором Олійником, народженим уже в Канаді; Семінару дириґентів з Анкастеру, про який я вже згадував у нашій ,,Свободі"; Дівочого хору ,,Веснянка" (дарма, що співають там також і наші чарівні молодиці); хору ,,Борівні молодиці), хору УНО ,,Боян", з композитором Лавришиним на чолі.

Може б і розсердився Леонтович трохи за інтерпретацію його композиторських нюансів, але його чудовий портрет на сцені, підкреслений червоними маками від співучого серця Оленки Глібович, усміхався (здавалося мені) радісно до тих, що так сердечно шанували його рідного, українського.

Наприкінці був заключний акорд — Леонтовичева ораторія про Почаївську Божу Матір, у спільному виконанні усіх хорів — наших надзвичайних дівчат, молодиць і леґінів, від 18-ти до 60 з гаком років. Мав заспівувати Йосип Гошуляк, та й захворів, несподівано заступив його Антін Дербиш повноголосно:

Ой рятуй, рятуй,
Божая Мати —
Манастир погибає!

(Закінчення на ст. 5-ій)

М. Шкірпан

ТЕЛЕБАЧЕННЯ В ІНДІЙСЬКИХ СЕЛАХ

Навчання при допомозі телебачення це ніщо нового — за вийнятком індійського села, яке ніколи досі не мало навіть електрики. Тепер же, якщо уряд рішиться здійснити навчання за посередництвом телебачення на всю країну, це буде справжній революційний переворот в освіті найбільших шарів населення.

Індійська телевізійна станція передавала для спроби здраматизовання старинний індійський епос ,,Рамаяна" в селі Санаті. Дивитися на цю драму прийшло майже 5,000 глядачів, деякі з них повилазили на дерева, щоб краще бачити. Найбільше з-поміж глядачів, це були діти, молоді й старші люди та польові робітники і крамарі. Всі вони досі не бачили кінокартин, а тим менше телевізійну передачу. Програма яку вони бачили, була передавана комунікаційним сателітом, розташованим далеко на 22,000 миль над озером Вікторія в Африці. Та заки передача могла початися, мусіли позачіплювати електричні дроти, щоб получити своє село, яке є в північному стейті Бігар, з головною лінією, яка є на кілька миль далеко.

Спеціялісти є думки, що цей спосіб передавання телевізійних програм може спричинитися до поширення освіти, поліпшення сільського господарства, здоровної опіки й родинного життя.

Якщо ця система покажеться практичною, то так можна буде навчати мешканців около сто тисяч сіл. Найбільшою перешкодою для поширення цього проєкту на всю Індію є величезні кошти. Директор школи в селі Санаті, Требані Раі сказав, що він бажав би, щоб і далі відбувалося в його селі таке телевізійне навчання. Він згадав, що тепер більше дітей стали учащати до школи, люди почали на практиці застосовувати способи для покращання сільського господарства. Одначе найважливіше те, що настрій у селі покращав. Передше, як не було роботи, люди звичайно сварилеся між собою. Коли ж стали надавати телевізійну програму, селяни приходять, щоб дивитися і сварки минулися. Село Санаті більше ніж інші села, а зрештою досить типове. В цій області, більшість сіл мають початкові школи, в яких можна б уладити центральний телевізійний апарат.

Щоб провести таке телебачення, урядові працівники відвідали 2,400 сіл у шести бідних індійських стейтах. З їхніх обрахунків виходило, що багато сіл мають публічні будинки, до яких мають доступ люди без огляду на касту й маєтковий стан, і виявилося, що телевізією зацікавилося більшість робітників нижчих каст, жінок, бідних селян, щоб бачити вечірні телевізійні програми. Тому урядові службовці думають, що телевізія виконала свою найважливішу мету: масове поширення освіти, бо індійські глядачі переважно бідні люди. ,,Телевізія поширилася в Індії радше, як засіб бідних людей ніж багатших", заявив індійський соціолог д-р Бінод Аґраваль. — ,,Іншими словами, наші глядачі більш бідні ніж багаті. Досі багаті люди в селі контролювали інформації. Одначе багаті люди є думки, що телебачення це щось нижчого їх гідности".

Володимир Барагура

СВЯТИЙ МИКОЛАЙ — ЛЕҐЕНДА, ЧИ ДІЙСНІСТЬ?

[Із збірки ,,Калиновий міст''].

Не вірю в те, що бачу й чого доторкаюся;
Вірю в те, чого не бачу, але що відчуваю.

Джілберт Маррей

Не знаю, як хто, а я вірю в св. Миколая. Вірю в цього Угодника Божого з довгою сивою бородою, з добрячою усмішкою, в єпископських ризах, у мітрі на голові й жезлом у руці. Вірю в цього святого, що його людська фантазія зображує, як з небесних висот спускається запряженими кіньми саньми, навантаженими дарунками. Як їде в оточенні янголів і в товаристві чортика-збиточника Антипка, Арідника, чи Анциболота, що нечемним дітям несе різки. У цього святця, що навшпиньки входить у кімнату й підкладає дітям та старшим дарунки під подушку. Вірю в нього тепер так, як вірив, бувши дитиною. Ще тепер на склоні віку перед святом цього Угодника Божого стараюся бути кращим, досконалішим, більш удуховленим. Ще тепер з наївною радістю сприймаю шерех кольорових паперів, у які загорнені дарунки...

Дехто хоче захитати мою віру. Дехто каже, що хоч марликійський Чудотворець святий, то він підлягає таким самим законам, що й усі люди — не може після смерти зійти на землю, щоб обдаровувати людей, як це робив за життя, коли скрито наділяв бідних харчами, одягом, грішми, коли дав придане трьом убогим дівчатам, щоб вийшли заміж, як їхні багаті подруги.

Святий Миколай не мусить робити своїх ласк особисто. Але це не заперечує його існування. Треба тільки вірити в нього, молитися до нього, а він завжди вислухає вас і знайде спосіб допомогти вам. Розповідають про те не тільки леґенди, але й свідчення людей, які зазнали його опіки.

Одна старовинна леґенда оповідає про селянина, що їхав возом, навантаженим збіжжям. Віз загруз у болоті. Надійшов старець у білій одежі і допоміг селянинові витягти воза. Це був св. Миколай. І, хоч святий забруднив біленьку одежу, Бог похвалив його за добрий учинок, а людям наказав святкувати пам'ять Миколая двічі в році — в літі ,,теплого Миколи'' і в грудні — ,,зимного Миколи''.

Інша леґенда розказує про святого Миколу ,,мокрого''. Він урятував Микольця, сина київського купця. Хлопець потонув, впавши з човна в дніпровські хвилі. Батьки, що гаряче молилися до святого Угодника за порятунок сина, знайшли хлопчика живим в церкві св. Миколая перед іконою мирликійського Чудотворця, з якої скапувала дніпровська вода...

Святий Миколай є заступником і опікуном рибалок. Перед виїздом на улови вони наймають молебен до свого покровителя. Леґенда оповідає, що напередодні Різдва Христового під час риболовлі на Озівському морі лід почав лопати і св. Миколай, що з'явився рибалкам в єпископських ризах, перепровадив їх на суходіл.

Або спомин дівчинки-волинянки, якої дідуся-священика вели большевики на розстріл. Бабуся з мольбами припала до ікони св. Миколая і...чудо! Набігли козаки, розгромили большевицький загін і спасли дідуся.

Або незвичайна пригода дівчинки, яка в вечір св. Миколая пішла по воду для хворої матусі. На дорозі стрінула в санях сивобородого дідуся. Спитала його наївно, чи він, може, святий Миколай. Виявилося, що це лікар, який вертався від хворого. Він врятував життя матусі й заопікувався дівчинкою, зворушений тим, що вона вважала його Божим Угодником. Хто знає: може справді до вдовиної хати цього сніжного й морозного вечора прислав його св. Миколай?

###
#

І я дитиною зазнав його помочі й опіки. Були часи українсько-польської війни. Немирів переходив з рук до рук, але обі воюючі сторони не мали подостатком війська, щоб залишити залогу в містечку. Тому після здобуття Немирова військові з'єднання покидали його. Службу безпеки виконувала міліція. Спочатку були це групи, складені з мешканців різних національностей під командою бувших австрійських жандармів. Згодом, коли війна затягалася й ставала грізнішою, ці професійні жандарми — австрійці, чехи, мадяри — покинули Немирів. Тоді й склад міліції став однородний за національністю, залежно, чиї військові з'єднання мали перевагу в терені.

Зима була гостра й морозна. Холод дошкулював, бо не було в що одягнутися й чим затопити в печі. З харчами було скрутно. Був грудень. Ми, діти, нічого не сподівалися від св. Миколая. Старші говорили, що в воєнний час небесний Гість не має де придбати дарунків, не може поладнати саней, нагодувати коней, що стрілянина лякає його, що він сердитий на людей за кровопролиття.

Сталося, що в містечку була українська міліція, бо в околиці переважали українські з'єднання. Тому в навечер'я св. Миколая місцевий аматорський драматичний гурток поставив для дітей сценку в залі Народного Дому. Ми не спускали очей зі сцени, на якій юрмилися чемні і збиточні діти та янголи з довгими білими крилами і мерехтливими зірками на чолі. Вони читали з великої книги добрі вчинки дітей. Жах опанував нас, коли на сцену вискочив чорт Антипко з хвостом, з одною ногою людською і другою козячою, з висопленим язиком. В одній руці тримав вила, під пахвою другої в'язку різок. Він вимахував вилами і вичитував із книги наші прогріхи. Ми відітхнули з полегшею, коли дзвоники сповістили прихід св. Миколая. Антипко принишк. Святий Миколай сказав кілька ласкавих слів і закликав нас підходити по дарунки. Ми не хотіли вухам вірити. Дарунки? Врешті сміливіші стали підходити, брали вузлики й цілували Святця в руку. Всі присутні діти отримали дарунки — яблуко й кілька горіхів. Пізніше ми довідалися, що ці дарунки св. Миколай передав руками немирівських міщан...

Я вернувся радісний додому. Лягаючи спати, я не мав надії на дарунок під подушку. Яке ж було моє здивування, коли вранці я проснувся і знайшов під подушкою пакетика. Ніколи в своєму пізнішому віці я так не втішався дарунком. Це був зошит у рожевих обкладинках з наліпленим мучним клеєм образком св. Миколая, олівець і коробка цукерків, зроблених з цукрової меляси й закрашених овочевим соком.

Згодом я дізнався, що ці дарунки св. Миколай підклав мені руками моєї мами і двох сестер...

Цього самого дня у празник св. Миколая сталося мале чудо. На битому шляху Немирів — Рава Руська, що проходив повз нашу хату, ми побачили два вози. Вони виринули з густого зимового туману й повернули на наше подвір'я. Один віз був навантажений дровами, другий міхами з мукою, крупами, капустою, картоплею, фасолею. Спереду сидів на ньому парох села Вороблячин о. Кузич і ...моя колишня няня. Отець Кузич з'ясував мені несподіванку. Він був головою допомогового комітету. А що наш батько мусів втікати перед поляками й ми були в скрутному становищі, отець парох вирішив прийти нам із допомогою в день св. Миколая. Привіз навіть велетенський міх паперових грошей всякої валюти — австрійських корон, українських карбованців і польських марок. Всі вони мали незначну вартість — одна хлібина коштувала кілька тисяч...

Моя колишня няня теж не забула свого пестунчика...

Цього дня в нашій хаті під кухонною плитою й у кімнатній грубці весело палахкотів вогонь, а на столі парувала гаряча страва і підносився запах свіжого хліба...

###
#

Скажіть тепер, чи це не було свят-миколаївське чудо, зроджене з любови ближнього і з тепла співчутливого людського серця та довершене руками немирівських міщан, моєї мами і сестер, о. Кузича, вороблячинських селян і моєї бувшої няні? Тільки люди черствого серця можуть це заперечити...

Навіть якби постать св. Миколая була тільки легендою, тільки вигадкою людської уяви, то й це

(Закінчення на ст. 5-ій)

ПРОТОКОЛ

НАРАД ЗАСІДАННЯ ГОЛОВНОГО ЕКЗЕКУТИВНОГО КОМІТЕТУ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ
яке відбулося в четвер, 10-го листопада 1977 року
в приміщенні Головної Канцелярії УНСоюзу
в Джерзі Сіті

Участь в засіданні взяли: головний предсідник Иосип Лисогір, заступник головного предсідника д-р Іван Флис, головний директор для Канади сен. Павло Юзик, заступниця головного предсідника Марія Душник, головний секретар Володимир Сохан, головний касир Уляна Дячук, головний організатор Степан Гавриш і головний редактор Антін Драган.

Приявними на засіданні були члени спеціяльної Комісії Головного Уряду для поладнання непорозуміння між Головним Екзекутивним Комітетом та головним редактором д-р Богдан Гнатюк і д-р Іван Скальчук, та представник Головної Контрольної Комісії мґр Іван Винник.

1. ВІДКРИТТЯ ЗАСІДАННЯ

Засідання відкрив о годині 2.30 по полудні і ним проводив головний предсідник Иосип Лисогір. Він запропонував наступний порядок нарад цього засідання:

1. Відкриття засідання.
2. Затвердження протоколу попереднього засідання Г.Е.К.
3. Звіти членів Головного Екзекутивного Комітету і головного редактора „Свободи".
4. Альманах на 1978 рік — звіт ред. Леоніда Полтави.
5. Різне.
6. Закриття нарад.

2. ЗАТВЕРДЖЕННЯ ПРОТОКОЛУ ПОПЕРЕДНЬОГО ЗАСІДАННЯ Г.Е.К.

На пропозицію головного організатора Степана Гавриша, що її піддержала заступниця головного предсідника Марія Душник, затверджено одноголосно протокол попереднього засідання Головного Екзекутивного Комітету, яке відбулося 10-го вересня 1977 року в приміщенні Канадської Канцелярії в Торонті, Канада.

На пропозицію головного предсідника Иосипа Лисогора, яку прийнято одноголосно, запрошено першого до звіту ред. Леоніда Полтаву, тому що він вже чекає в сусідній залі, маючи повідомлення, що він звітуватиме о год. 2-ій по полудні.

4. АЛЬМАНАХ НА 1978-ИЙ РІК — ЗВІТ РЕД. ЛЕОНІДА ПОЛТАВИ

Згідно з домовленням з Головним Екзекутивним Комітетом, почав я працю над Альманахом на 1978-ий рік 4-го жовтня. Застав готових 7 статтей, але дві з них не можна використати. Крім цього в друкарні вже були складені 5 інших статтей. Передаю Вам копії пропонованого змісту Альманаху із названими розділами, авторами і наголовками статтей. Подані у цьому списку статті вже на 80 відсотків готові, тобто автори написали їх на наше замовлення, а 65 відсотків цих матеріялів вже складені на лінотипах в друкарні „Свободи". Отже, наш Альманах вже майже готовий. Буде він мати біля 260 до 270 сторінок матеріялів плюс оголошення, що їх збирає вже адміністрація „Свободи". Маємо вже теж календаріюм, що його замовила адміністрація „Свободи".

Після запитів і відповідей, в яких взяли участь: головний предсідник Иосип Лисогір, заступниця головного предсідника Марія Душник, головний редактор Антін Драган, головний директор для Канади сен. Павло Юзик і головний організатор Степан Гавриш, головний предсідник подякував ред. Леонідові Полтаві за звіт і ред. Леонід Полтава покинув залю засідання.

3. ЗВІТИ ЧЛЕНІВ ГОЛОВНОГО ЕКЗЕКУТИВНОГО КОМІТЕТУ І ГОЛОВНОГО РЕДАКТОРА „СВОБОДИ"

Звіт головного касира Уляни Дячук

Головний касир Уляна Дячук поінформувала на початку свого звітування про наступні інвестиційні кроки, пороблені згідно з рішенням чотирьох членів Головного Екзекутивного Комітету, затруднених у Головній Канцелярії:

ЗАКУПЛЕНО БОНДИ		Yield	
50M	Niagara Mohawk Power Co. 8.35% due 8/1/2007	8.3500	$ 50,000.00
40M	Mississippi Power & Light Co. 8.25% due 9/1/2003	8.2019	40,200.00
100M	Central Telephone Co. of Virginia 8.20% due 9/1/2007	8.2000	100,000.00
100M	Interstate Power Co. 8⅛% due 9/15/2002	8.4474	99,250.00
50M	Minnesota Power & Light Co. 8.35% due 9/01/2007	8.3500	50.000.00
100M	Rochester Gas & Electric Co. 8⅜% due 9/15/2007	8.4434	99,250.00
50M	Dayton Power & Light Co. 8.50% due 10/15/2007	8.5642	49,625.00
100M	Tucson Gas & Electric Co. 8.50% due 10/1/2009	8.5000	100,000.00

БОНДИ ДОЗРІЛІ ТА ВІДКЛИКАНІ

2M	Montana Dakota Utilities 9¼% due 10/1/1990	$ 2,015.20
1M	Vermont Yankee Nuclear Power Corp. 9⅝% due 10/1/1998	1,015.90
20M	Texas Power & Light Co. 3% due 10/1/77	20,000.00

БОНДИ ПРОДАНІ

50M	Panhandle Eastern Pipeline Co. 6.50% due 10/1/1987	$46,625.00

УДІЛЕНО ГІПОТЕЧНУ ПОЗИЧКУ

557 Rathbun Avenue Staten Island, New York	8½%	$21,000.00

Про ці інвестиційні кроки головний касир Уляна Дячук подала наступне вияснення:

У списку проданих бондів є подано $50,000 Пангандле Eастерн Піпе Ліне Co. 65% бондів, яких дата дозріття припадає на 1-го жовтня, 1987 року. Ці бонди продано з втратою $3,024.00. Річно бонди приносили $3,250 відсотків.

За одержані $47,000, закуплено $47,000 Туксон Газ енд Електрік 81/2% бондів, які дозрівають на день 1-го жовтня, 2009 року.

Тому, що попередні бонди приносили нам річно $3,250 відсотків, а новозакуплені бонди приноситимуть $3,995.00 відсотків, що є на $745.00 більше, — за 4.06 років покриємо нашу втрату, а за других 6 літ збільшимо відсотки сумою $4,426.

На пропозицію заступника головного предсідника д-ра Івана Флиса, що її піддержала заступниця головного предсідника Марія Душник, затверджено одноголосно зреферовані інвестиційні кроки.

У своєму дальшому звітуванні головний касир Уляна Дячук подала до відома наступне:

П Р И Б У Т К И:

Прибутки до 9 місяців 1977 року дали загальну суму $4,767,478, що було на $120,880 більше від прибутків за цей самий час 1976 року, та на $517,211 більше від 9 місячних прибутків 1975 року. Коли взяти до уваги, що в 1976 році ми одержали відсотків від позички для нашої допоміжної корпорації на суму $263,017.—, а в біжучому році досі $100,000, то віднявши ці дві суми від прибутків, наші порівняння між цими трьома роками дають такі висліди: рік 1977 — $4,576,478; рік 1976 — $4,292,581; рік 1975 — $4,159,267, тобто в біжучому році прибутки були вищі в порівнянні з попереднім роком на суму $417,211.—, а в порівнянні з 1975 роком на суму $417,211.

Зібрані вкладки за перші три квартали біжучого року дали загальну суму $2,278,516. В місяці жовтні ми отримали з вкладок суму $248,055, що дає разом $2,526,-897 і є на $22,716 більше від суми з попереднього року.

Наші інвестиції в бондах дали $1,190,669 відсотків на $169,342 більше від одержаних за 9 місяців 1976 року, та на $315,240 більше від суми з 1975 року. Цей зріст завдячуємо зростові відсоткової стопи новозакуплених бондів, як також фактові, що більше грошей маємо інвестованих в бондах.

Зменшується постійно сума наших інвестицій в гіпотечних позичках, що віддзеркалюється зараз в меншій сумі одержаних відсотків. Цього року такі відсотки дали суму $166,615, на 24,485 менше, як в 1976 році. У вересні ц. р. ми виплатили собі $100,000 відсотків від позички для допоміжної корпорації, а в листопаді дальших $125,000. Згідно з рішенням Екзекутиви з липня ц. р. ми повинні виплатити собі 3% від позички. Тому залишається нам ще до заплачення сума, приблизно $15,000.

Чинші з реальностей дали загальну суму $412,501. Сама Союзівка мала всіх прибутків на суму $401,924, що було на $34,000 більше від минулорічних.

Коли порівняємо цьогорічні прибутки друкарні у висоті $431,415 з минулорічними, то вони зросли на $28,432 від попереднього року та зросли на $53,455, в порівнянні з прибутками за 9 місяців 1975 року. Цього року виказуємо ще зиск при продажі бондів і реальности, разом на суму $46,943.

В И Д А Т К И:

Всіх видатків за 9 місяців ц. р. було на суму $3,937,-236, минулого року в цім самім часі на $250,359 менше, а два роки тому на $361,121 менше (або: цього року зросли на $250,358, а за два роки на $361,121).

Грошових зворотів виплачено на загальну суму $204,497, більше на суму 15,793, як попереднього року (більші поліси): посмертних виплат — (життєвого забезпечення) на суму $546,724, більше на суму $28,000 (ця сума рівняється сумі з 1975 року), акцидентових виплат на суму $15,000, що знову була більша на суму $12,500, за дозрілі вивінувальні грамоти суму — $664,679, що також було на $18,193 більше, та понад півмільйона долярів ($507,000) дивіденди членам.

Платні працівників дали суму $197,667.15 — і зросли цього року на $22,319 в порівнянні з попереднім роком. Також постійно зростають кошти шпитального забезпечення та групового забезпечення працівників.

В організаційних видатках бачиться великий зріст. Організаційні винагороди дали суму $57,091 на $16,064 більше від попереднього року, винагорода обласних організаторів виносить суму $10,438, що виказує зріст на $4,100, а кошти подорожей обласних організаторів дали суму $15,030, на рівно $10,000 більше. Також загальна сума виплачених секретарських винагород — ($215,391) була на $5,300 більша від суми з попереднього року. Виплачено на $6,536 більше за оголошення, як минулого року, що дало суму $13,414.

Виплати на реальностях були у висоті $398,071, на що складаються, в першу чергу, видатки Союзівки на суму $385,791. В минулому році ці видатки дали $318,617. Збільшилися на суму $67,121.

Видатки друкарні виказали суму $431,719, на $27,-000 більше від видатків за 9 місяців 1976 р., та на $50,000 більше, коли порівняти з видатками 1975 року.

В липні виплачено поводянам з Джанстовн, Па. суму $6,400.—, яку розділено поміж найбільше потребуючих 25 родин. Це збільшило всі виплачені допомоги членам до суми $25,186. В минулих роках виплачувано допомог на приблизно $20,000. Погруддя о. Дмитрова коштувало нас $8,994.32. Саме погруддя $7,700.— інші видатки — брошури і т. п. — $1,294.32.

М А Й Н О УНСОЮЗУ

Майно УНСоюзу зросло за 9 місяців 1977 року на суму $739,795. За цей самий час попереднього року зріст майна дав суму $868,681. Коли не взяти до уваги відсотків, які ми виплатили собі від позички для допоміжної корпорації ($263,017 виплачених в 1976 році і $100,000 ц. р.), то зріст майна в цьому році дасть нам суму $639,795, а в минулому дав $605,664. Бачимо, що зріст майна в 1977 році був на $34,131 більший.

Дня 4-го жовтня ц. р. відвідала я нашу Канадську канцелярію, де разом з п. Б. Зоричем перейшла всі книжки і документи, які виготовляємо і висилаємо для відома канадських асекураційних властей. Заразом полагодила ще деякі невияснені справи у зв'язку з винайменням приміщення та переведенням формальностей. Також перевірила видатки на встановлення канцелярії та у зв'язку зі зборами Округи і відкриттям канцелярії.

Цими днями п. Б. Зорич переслав нам вислід перевірки нашого канадського книговодства Канадським Забезпеченевим Урядом за 1975 рік, в якім стверджується, що стан є кращий як в минулому.

Є ще деякі завваги, які постараємося вияснити.

Звіт головного секретаря Володимира Сохана

З кінцем вересня 1977-го року загал членів УНСоюзу нараховував 87,338 членів, з чого активних членів було 67,482. За дев'ять місяців 1977-го року втратив УНСоюз на чисто в загальному числі членів 391 члена, а в активному членстві така втрата на чисто виносила 847 членів. На це склалися великі втрати в департаментах молоді і дорослих, які дещо зменшив у загальних підсумках прибуток 218 членів з акцидентовими грамотами.

Впродовж десяти місяців 1977-го року приєднали секретарі та організатори 2,726 нових членів, в тому 784 до деп. молоді, 1,457 до деп. дорослих та 485 з грамотами акцидентового забезпечення. Виїмково низькими були за той час втрати внаслідок суспендування, натомість втрати внаслідок передчасного згрошевлення грамот, чи виплат грамот вивінування та закінчення платности вкладок грамот кляс P-20 та P-65 були такими чисельними, як і в попередньому році. Порівнюючи числа нових членів 1977-го року із попередніми роками, можна ствердити, що в 1977-му році здобуто досі більше членів, як у двох попередніх роках, але в порівнянні із 1973-им передконвенційним роком ці числа нових членів є значно меншими. Для порівняння цих чисел нових членів подаю таблиці чисел нових членів по місяцях за роки від 1966-го до 1977-го.

В Рекордовому Відділі іде праця нормально, згідно з устійненим пляном і реченцями для висилки розметів, грамот і поладнування всіх інших справ. Як звичайно, Рекордовий Відділ веде широку косресподенцію із секретарями Відділів, організаторами та членством.

До Рекордового Відділу ми прийняли нову службовичку пані Марту Шевчук, яка володіє дуже добре українською та англійською мовами. Вона може працювати тільки три дні на тиждень.

На половину грудня цього року запляновано 7-ма Зустріч Українських Братських Союзів, господарем якої буде УРСоюз. Попередню Зустріч, 6-ту,яка відбулася 1-го квітня 1975 року, влаштовував УНСоюз.

Як і кожного року, ми мусимо закінчити точно вкінці року приймання розрахунків та звітів від Відділів і такий реченець припадає на п'ятницю, 30-го грудня, а приймання аплікацій на суботу, 31-го грудня.

Після цього почнуться вже в нас, крім звичайних праць і праць над річними звітами для забезпеченевих урядів, ще теж праці над підготовкою Конвенції:

Конвенція буде проголошена 2-го січня 1978 у першому числі „Свободи" в новому році.

Повновласті для делеґатів будуть розіслані на початку січня всім Відділам на число делеґатів за станом членства з 31-го грудня 1977.

Вибір делеґатів має відбутися по Відділах впродовж 60 днів, тобто до 3-го березня, а десять днів після того припадає остаточний реченець для висилки повновластей головному секретареві.

Біля 20-го січня буде проголошений список з числами членів та адресами секретарів таких Відділів, які мали вкінці грудня менше, як 75 членів, щоб уможливити їм об'єднання для спільного вибору делеґатів.

Обраним делеґатам перешле Головна Канцелярія друки замовлень приміщення в готелі, де відбудеться Конвенція, разом із привітанням делеґатів з їх вибором.

Не пізніше, як 30 днів перед початком Конвенції затвердить Головний Екзекутивний Комітет обраних делеґатів та заступників і номінує членів конвенційних комісій: Верифікаційної (5 делеґатів), Статутової (5 делеґатів) та Фінансової (5 делеґатів), щоб у цьому реченці проголосити список делеґатів і заступників, членів комісій та програму Конвенції.

До Конвенції будуть видрукувані бальоти для виборів членів комісій Виборчої (11 делеґатів) та Просьб (5 делеґатів), як теж бальоти для першого голосування у виборах Головного Уряду.

Конвенція відбудеться в днях від 22-го до 27-го травня 1978 року в готелі Ґілтон у Пітсбурґу, Па.

Звіт головного організатора Степана Гавриша

На день 31-го жовтня 1977 року придбано 2,726 нових членів, забезпечених на суму $7,054,500 (в 1976 році за 12 місяців продано $7,335,500 забезпечення). Найкращим серед місяців цього року був жовтень із 361 новим членом та із сумою забезпечення цих нових членів $979,000. За 10 місяців 1977 року придбано на 451 членів більше, як за 10 місяців 1976 року, а на 363 більше, як у 1975 році.

У звітовому часі збагатився УНСоюз трьома новими Відділами:

Відділ 166 ім. Валентина Мороза засновано в Синсінаті, стейту Огайо. Основником Відділу був обласний організатор Богдан Дейчаківський, а його секретарем став молодий студент Орест Мельник.

Відділ 212 ім. Лесі Українки засновано у Флашінґу, Н. Й. при технічній допомозі звітодавця. Секретарем цього Відділу стала пані Анна Баранкевич.

Відділ 482 ім. ген. Тараса Чупринки заснувала в Едмонтоні в Канаді головна радна Текля Мороз. Секретаркою стала панна Даня Михайлик.

У цих трьох нових Відділах придбано вже 56 нових членів.

Впродовж місяців вересня та жовтня відбуто організаційні наради у 23 Округах. Не відбуто досі таких нарад в 6 Округах.

В неділю, 23-го жовтня, відбувся вдалий секретарсько-організаторський курс в Лігайтоні, в якому було 36 курсантів з Округ Філядельфії, Шамокіну, Аллентавну і Вілкс Беррі. Викладачами на курсі були: головний секретар Володимир Сохан і звітодавець. Також під час організаційних нарад по Округах проведено коротші курси-семинарі, на яких доповідачами були головний секретар Володимир Сохан і звітодавець.

Перше місце серед Округ займає Філядельфія із 295 новими членами. За нею іде Округа Чікаґо із 277 членами, Клівленд із 273 членами, Ню Йорк із 248 членами та Детройт із 145 членами. За сумами забезпечення перед веде Округа Клівленд із проданим забезпеченням на $841,000 (в тому 83 АДД), за нею ідуть такі Округи: Чікаґо — $695,000 (54 АДД), та Філядельфія — $562,-000 (37 АДД). Є надії, базовані на дотеперішніх осягах, що 10 Округ виконають на 100% наложені на них квоти, а 14 Округ виконають квоти на 75%. Стан нових членів в Округах обласних організаторів: дев'ять Округ Василя Оріховського із 125 Відділами придбали вже 807 нових членів, а чотири Округи Богдана Дейчаківського із 83 Відділами мають вже придбаних 727 нових членів.

Найкращими організаторами по кінець жовтня є: Михайло Ольшанський (В. 51) із 52 членами, Текля Мороз (В. 465) — із 45 членами, Василь Кобіто (В. 121) — із 43 членами, мґр Іван Геврик (В. 445) — із 43 членами, Іван Петрунцьо (В. 78) — із 40 членами та Теодор Дуда (В. 163) — із 40 членами.

Найкращим серед жінок-секретарів по кінець жовтня є: Текля Мороз (В. 465) із 45 членами, Анна Гарас (В. 47) — із 29 членами, Марія Дейчаківська (В. 233) — із 27 членами, Квітка Стецюк (В. 25) — із 23 членами та Віра Напора (В. 291) — із 23 членами.

Чотири канадські Округи придбали за десять місяців 295 нових членів, з чого Вінніпеґ — 96, Торонто — 86, Монтреал — 79, та Ніяґара — 34.

Різні акції: Продовжується акцію закладання нових Відділів, пошукування постійних та обласних організаторів, вдержуємо постійний контакт з курсантами останнього нашого центрального 7-го з черги секретарсько-

(Продовження на стор. 4-ій)

+

Ділимося сумною вісткою з Родиною, Приятелями і Знайомими, що дня 17-го грудня 1977 року, на 69-му році життя, по важкій недузі, прийнявши Найсвятіші Тайни, відійшов у Вічність, наш Найдорожчий
ЧОЛОВІК, БАТЬКО, ДІДУНЬО, БРАТ, ШВАГЕР і ВУЙКО

св. п.

Мґр ЕВГЕН ЛОЗИНСЬКИЙ

визначний член Організації Українських Націоналістів-Революціонерів і громадський діяч в краю і на еміграції.

ПАНАХИДИ будуть відправлені в понеділок і вівторок, 19-го і 20-го грудня 1977 року у похоронному заведенні Петра Яреми при 129 Схід 7-ма вул. в Ню Йорку, о год. 7:30 веч.

ПОХОРОН в середу, 21-го грудня 1977 року, о год. 9:30 рано, з того ж похоронного заведення до церкви св. Юра в Ню Йорку, а опісля на цвинтар св. Андрія в Бавнд Бруку, Н. Дж.

Горем прибиті:

дружина — МАРІЯ
дочка — ЛАРИСА з чоловіком МИРОСЛАВОМ КИЙ
і сином ОЛЕСЕМ ЕВГЕНОМ
син — АСКОЛЬД
брат — ІВАН
сестра — МАРІЯ з чоловіком МАРІЯНОМ ЧАБАНОМ
сестрінок — БОГДАН з дружиною МАРІЄЮ
і сином РОМЦЬОМ
та ближча і дальша Родина

ПРОТОКОЛ

(Продовження зі стор. 3-ої)

організаторського курсу, щоб всі 28 курсантів придбали по 25 нових членів. Покищо тільки один із них має вже 25 нових членів, а всі вони разом придбали вже 210 із обіцяних 500.

Приготовлено стінні календарі на 1978 рік, 10,000 за новим стилем і 5,000 за старим, і вже вислано частину секретарям Відділів, а решту сподіємось розіслати їм до кінця листопада.

Акції для успішного закінчення передконвенційного року: В листопаді проголосимо нову молодечу грамоту кляси ТР-65 і вкоротці секретарі отримають від Організаційного Відділу двомовні брошурки з інформаціями та виясненнями, як продавати цей новий рід забезпечення.

В акції кандидатів на делеґатів ми вже висилаємо листи до Відділів, яким бракує повноправних членів для управнення до вибору делеґатів, одного, двох чи трьох.

Висилаємо листи до секретарів, яким бракують нові члени до десятки, як Будівничим УНСоюзу, або до 25, як членам Клюбу Заслужених Союзовців. Пишемо теж листи до тих, які можуть доповнити суми забезпечення нових членів для одержання бонусів, або безплатного побуту на „Союзівці".

Висилаємо теж апелі до членів Головного Уряду, щоб вони виконали своє зобов'язання супроти Союзу, тобто придбали по 10 нових членів, згідно з рішенням Головного Уряду з травня цього року.

Звіт заступниці головного предсідника Марії Душник

Моя стаття-заклик до членок Союзу Українок Америки появилася в числі за липень-серпень журналу „Наше Життя". Тепер приготовляється її переклад на українську мову для публікації в других жіночих журналах та в „Трибуні УНСоюзу" у скороченій формі.

Я репрезентувала УНСоюз на тенісових і плавацьких змаганнях на „Союзівці" в часі свят Дня Праці, де було рекордове число учасників. Вручила уфундовану мною нагороду за найкращу спортову поведінку і сама змагалася в цьому турнірі тенісу вже 22-ий рік.

Я взяла участь у відкритті Канадської Канцелярії, а також брала участь в організаційних зборах Округ Ню Йорку, Вілкс Беррі, Балтимору і Пассейку, де порушувано справи висоти рахунків лікарів за оглядини нових членів та виявлено зацікавлення новими плянами забезпечення, які мають бути введені.

Як репрезентант УНСоюзу була я головним промовцем на бенкеті для відзначення 40-ліття 343-го Відділу УНСоюзу, Сестрицтва св. Анни в Рочестері, де вручила довголітнім членкам почесні грамоти та відзнаки.

Про згадані імпрези написала вістки для „Свободи" та „Українського Тижневика".

Брала участь в конференції про людські права в Стейтовому Департаменті у Вашінґтоні і поставила там питання про конференцію в Београді.

Брала участь у програмі Тижня Поневолених Націй в Ню Йорку та в маніфестації за людські права в Україні на вулицях міста Ню Йорку. Там представила республіканського кандидата на посадника міста Ню Йорку Рой Гудмана. Взяла участь у привітанні д-ра Михайла Штерна в Українському Інституті Америки. Телефонувала до пресових органів та телевізійних станцій, щоб вони подали вістки про голодівку українських жінок біля Об'єднаних Націй в обороні людських прав в Україні.

Взяла участь у пресовій конференції Хору „Думка".

Головний касир Уляна Дячук вияснила, що УНСоюз платить за лікарські оглядини максимальну суму $15.00 за аплікантів на суми $1,000 чи $2,000 з огляду на те, що вкладки за ці грамоти не дозволяють нам на більші видатки. Коли ж мова про вищі суми забезпечення, тоді можна б теж заплатити більше лікарям за оглядини.

Звіт головного директора для Канади сен. Павла Юзика

Від часу відновлення Канадської Канцелярії можна бачити поправу в союзовій праці в Канаді. На зборах Округ Монтреалу і Торонта відчувалось дуже позитивне наставлення союзовців до УНСоюзу. Округа Монтреал напевно здобуде 100% квоти нових членів. Можна теж сподіватися, що Вінніпеґ буде мати 100% квоти. В Окрузі Ніяґари сподіваємося допомоги в організаційній праці від директора Канадської Канцелярії п. Богдана Зорича. Проблемою покищо залишається Торонто, якої успіхи в організаційній праці нижчі від других Округ.

Ми відбули засідання Канадського Представництва, на якому зробили аналізу праці та пляни, виконання яких залежне від наших дальших рішень відносно Канади. Такими важливішими справами, що їх треба вирішити і поладнати, є:

Потреба постійної резерви готівки в Канадській Канцелярії в сумі $300.

Потреба встановлення місячної платні директора Канцелярії.

Включення директора Канадської Канцелярії п. Б. Зорича до пенсійного фонду службовиків УНСоюзу.

Включення його теж до групового забезпечення службовиків УНСоюзу.

Приступлення до видання книжки про УНСоюз в Канаді, користаючи із частини фондів, призначених в бюджеті для Канади на загальну суму $15,000.

Признавати директорові Канадської Канцелярії дієти за його участь в імпрезах, як репрезентанта УНСоюзу.

Після короткої дискусії над пропонованими точками вирішено підвищити місячну платню директора Канадської Канцелярії із $200 на $300 за те, що він буде держати контакти із секретарями та організаторами і буде допомагати їм в організаційній праці.

Головний касир Уляна Дячук вияснила, що директор Канадської Канцелярії є включений до групового забезпечення службовиків УНСоюзу. Вона теж обіцяла провірити можливості включення директора Канадської Канцелярії до пенсійного фонду, до якого належать досі, згідно з вимогами, особи затруднені впродовж року принайменше 1,000 годин, та поінформувала, що після влаштування Канадської Канцелярії на дрібні видатки потребуватиме директор значно меншу суму, як пропоновано, бо всі рахунки повинен директор пересилати до Головної Канцелярії до заплачення їх.

Узгіднено пропозицію головного директора для Канади сен. Павла Юзика, щоб почати вже праці над книжкою про УНСоюз в Канаді, згідно із ранішним рішенням Головного Екзекутивного Комітету видати таку книжку, та щоб над цією книжкою працювали панове Богдан Зорич і Василь Дідюк, а редакційну колеґію книжки очолював сен. Павло Юзик. Плян книжки і його кошторис має предложити Головному Екзекутивному Комітетові до затвердження ця редакційна колеґія.

Головний предсідник Иосип Лисогір вияснив, що директорові Канадської Канцелярії можуть бути виплачувані, як і досі, всі його видатки — кошти поїздок у висоті ставок обласних організаторів.

Головний організатор Степан Гавриш порушив справу „Канадської Трибуни" УНСоюзу і попросив, щоб члени Канадського Представництва надсилали статті до такої Трибуни. Головний предсідник Иосип Лисогір висловився за тим, щоб навіть за статті встановити заплату, коли б їх писали особи, які не є членами Головного Уряду і не є затруднені в Канадській Канцелярії.

Звіт заступника головного предсідника д-ра Івана Флиса

У звітовому часі я брав участь у зборах Округи Ню Йорк, з головою якого п. Миколою Хоманчуком держу постійний контакт та тісну співпрацю. Ми разом з ним плянуємо працю Округи та її збори. Три тижні тому був я на зборах Округи в Чікаґо, число учасників яких було направду імпозантне.

Досі я вже придбав 11 членів і напевно буду ще мати їх дещо більше до кінця цього року.

Як голова спеціяльної комісії для наладнання справи виборів виборчими машинами роблю дальші старання, щоб можна випозичити такі машини, впевнившися наперед, чи і як можна буде вжити цих машин для кінцевих виборів Головного Уряду на черговій Конвенції. Треба буде мені, або комусь іншому, поїхати ще до Пітсбурґу, щоб там на місці оглянути пропоновані до винайму виборчі машини та впевнитися, чи їх можна буде якслід вжити для наших виборів. Винайм таких машин виносив би не більше, як $1,000, але це значно приспішило б одержання вислідів виборів та дало б точний обрахунок голосів.

Я очолюю теж Комісію Головного Уряду для наладнання непорозуміння між Головним Екзекутивним Комітетом і головним редактором та для опрацювання правильника праці, який унормував би ці справи. Але звіт цієї Комісії подам пізніше.

Звіт головного предсідника Иосипа Лисогора

Наш фінансовий стан є досить добрий, але все ще наші видатки збільшуються скоріше, як наші приходи. Тому треба на ці справи завжди глядіти та мати на увазі, щоб відповідно господарити. Наше майно дальше зростає і то скоріше, як у попередньому році. Наша Українська Будівля приносить вже кругло $1,500,000 приходу з чиншів, а на її вдержання видаємо $450,000. Із залишеної суми $1,050,000 ми виплачуємо відсотки членам за боргові зобов'язання та банкам на суму $450,000, а крім того УНСоюзові суму $240,000, як відсотки (3%) від позиченої на Будівлю суми. Рештою в сумі $360,000 ми вже можемо починати сплачувати позички. Повна сума коштів побудови Української Будівлі зросла на пів мільйона після того, як ми програли судовий процес із субконтракторами за додаткові кошти будови, і тепер можна сказати, що побудова Української Будівлі коштувала нас кругло $14,000,000.

На наші старі будинки при Гренд Стріт (давну Головну Канцелярію та два старші сусідні будинки) вже підписаний контракт продажу, але покупець їх не перебрав, тому що один із старих будинків мав бути історичною пам'яткою, як це раніше твердила спеціяльна комісія. Маємо надію все таки закінчити їх продаж, бо тепер виявилося, що винахідник парової машини Фултон не мешкав в тому будинку, тільки в одному із сусідних, який вже раніше повалено. Отже, коли ця справа вияснться, покупець зможе ці два старші будинки повалити на потрібне йому паркування.

В ділянці організаційній робимо великі зусилля, щоб збільшити число нашого членства. Але успіхи ми зможемо мати, коли зумієсмо заохотити до праці наших секретарів Відділів.

Видавництво „Свобода" мало у звітовому часі дещо більші приходи, але і значно більші видатки. В цьому році виплатив вже УНСоюз „Свободі" понад $300,000, з чого тільки біля $60,000 зібрав як передплату від членів. Тому нам треба поважно застановитися, чи можемо собі дозволити на ще більші видатки на „Свободу" та пробувати відповідно господарювати, щоб ці видатки дальше постійно не зростали.

„Союзівка" матиме біля $51,000 більше приходів. Хоч також збільшуються наші видатки, але загальний стан „Союзівки" є задовільний і сама „Союзівка" є в доброму стані.

Після того, як ми не одержали апробати нашої аплікації на фонди на Дім Сеньйорів, ми будемо робити дальші старання одержати такі фінанси за іншими законами. Також переговорюємо із фахівцями про пляни такої будівлі Дому Сеньйорів.

Наша чергова 29-та Конвенція відбудеться в Пітсбурґу в готелі Ґілтон в тижні від 22-го до 27-го травня 1978 року. Крім плянів самої Конвенції, тобто ділових нарад, треба нам подумати про відповідну мистецьку програму напередодні Конвенції, як теж про підготування видання Пропам'ятної Конвенційної Книги. Треба нам теж підготовити голосування для вибору Головного Уряду на виборчих машинах, чим займається спеціяльна комісія, що її очолює наш заступник головного предсідника д-р Іван Флис.

Як ми вже раніше інформували, місто запропонувало нам спонзорування відновленого будинку при 133 Ґренд Стріт, як дому для сеньйорів на 9 помешкань. Ми це спонзорство прийняли і будемо цим будинком завідувати, маючи поблизу відповідних для цього людей, а саме адміністратора та суперінтендента.

Звіт головного редактора „Свободи" Антона Драгана

У звітовому часі перед „Свободою", як і перед нашою громадою, стояли деякі складні проблеми, про які треба було нам інформувати читачів та займати становище.

Так званий „культурний обмін" із СССР приніс нам проблему із ансамблем „Ятрань" з України. Ми не реклямували його і не прийняли оголошень, але ми інформували читачів про його виступи, цитуючи оцінки американської преси та подаючи вістки з оцінками наших кореспондентів. Наше становище було раніше вже узгіднене і ми його придержувалися. Ми могли б цю справу обговорювати та змінити наше попереднє рішення, але досі нас зобов'язує вже зроблене рішення про наше становище до „культурного обміну".

Справа Плюща теж складна, але її часто в нас перебільшують, як це сталося із виникненим внаслідок запрошення Плюща непорозумінням на терені Канади в К.У.К. Ця справа складна і вона вимагає докладного її обговорення.

В так важливій справі, як наш Український Патріярхат, треба нам теж бути обережним, спеціяльно, коли поширюються різні неправдиві вістки. Все це згадую, щоб вказати, що нам треба великої обережности у всіх цих важливих справах.

Маємо теж дуже складну справу із стараннями осягнути консолідацію. Справа ця важлива і дуже актуальна, але нам треба створити відповідну атмосферу доброзичливого наставлення до цієї справи та підкреслювати потребу такої консолідації.

На запит головного касира Уляни Дячук поінфор-

(Закінчення на ст. 6-ій)

Відзначення українського науковця

Минає рік, як проф. д-р Сергій Крашенніков, науковець — протозоолог, дістав високе відзначення, а саме був обраний дійсним членом Нюйоркської Академії Наук.

Проф. д-р Сергій Крашенніков

Цей наш визначний учений є рівночасно від багатьох літ дійсним членом УВАН, НТШ, Об'єднання Українських Ветеринарних Лікарів — в українському світі, а в чужинецькім: членом Товариства Протозоологів ЗСА, Міжнародної Вільної Академії Наук в Парижі, Зоологічного Товариства Франції (Париж), Академії Зоології Індії (Аґра), — а тепер став ще дійсним членом Нюйоркської Академії Наук.

Варто познайомитись з життям, осягами й зацікавленнями цього науковця. Проф. Сергій Михайлович Крашенніков народився в 1895 р. в Слуцьку. Батько його викладав латину і греку в гімназії, а дядько Сергій Кушакевич був відомим науковцем зоологом, професором Київського університету. Проф. д-р С. Крашенніков закінчив гімназію в Києві в 1913 р., а згодом в 1924 р. Київський університет. Почав свою дослідчу й педагогічну працю відразу після закінчення студій. Будучи головою Протозоологічної Секції Української Академії Наук в роках 1930-1935, викладав рівночасно зоологію і паразитологію в Ветеринарному Інституті в Києві. В роках 1936-1937 викладав протозоологію в Київському університеті. Рівночасно від 1934 до 1941 рр. був професором зоології і паразитології ветеринарного факультету Господарського Інституту в Білій Церкві (біля Києва). В міжчасі, в 1937р., осягнув ступінь кандидата біологічних наук в Москві. Напротязі цих років, починаючи від 1925 р. було видано його 18 наукових праць.

В 1942р. війна перервала працю науковця, і він вимігрував на Захід. Та відразу після закінчення війни в 1945 р. проф. С. Крашенніков почав викладати зоологію і паразитологію в УТГІ в Мюнхені і викладав там до 1949 р.

В 1950 р. осягнув ступінь доктора в Українському Вільному Університеті. В тому ж році виїхав до ЗСА.

Від 1952 р. дотепер проф. д-р Сергій Крашенніков працює як дослідник у своїй галузі протозоології: від 1952 до 1953 р. отримував стипендію („грант") від Східньоевропейського фонду в Ню Йорку; від 1953 до 1955 рр. працював в ролі наукового асистента в Академії Природничих Наук Філядельфії; від 1955 до 1964 рр. працював як науковий дослідник в Пеннсильвенському університеті; рівночасно працював для федерального уряду як дослідник-паразитолог. В роках 1962-1963 працював як дослідник і професор в університеті в Маямі (Фльорида). Від 1964 до 1971 рр. був головним дослідником з рамени відділу Публічної Служби Здоров'я (досліди проводив в лябораторії УВАН в Ню Йорку). Від 1971 до 1977 рр. проф. Крашенніков працював в університеті в Бонні (Зах. Німеччина), де мав змогу працювати над своєю черговою науковою працею, досліджуючи за допомогою електронного мікроскопа ультраструктуру паразита людини та свині — Балянтідіюм колі, написавши при цьому працю на цю ж тему, яку опублікував.

Публікувати свої наукові праці почав проф. С. Крашенніков ще в 1925 р. Дотепер він має 43 наукові праці в своїй ділянці. З того 25 праць виданих вже на еміграції, а дві останні готуються до друку.

Тематика наукових праць професора була така: наукові публікації (1925, 1927) стосуються опису Протозоа Дніпра та озера Заспи (околиці Києва). Пізніше в 1929 р. увага і праця зосереджується на інфузоріях шлунку жуйних тварин, — наслідки дослідів, виконаних у лябораторії протозоології керовані професором Ленінґрадського університету В. Доґеля. Далі науковець працює над паращитинною інфузорією солодководних риб Хілонделя Купріні (1934-1953) — тема, на яку написано кілька праць. Останні праці присвячено вивченню інфузорії Балянтідіюм колі (1957-1977).

Всестороння зацікавленість проф. Крашеннікова протозоологією виявляється діяльною участю у наукових краєвих і міжнародних конґресах від 1951 до 1977 рр. на дванадцятьох таких конґресах він виступав з науковими доповідями. Такі конґреси відбувалися в різних містах Европи як: Рим, Лондон, Париж, Мюнхен та в ЗСА: Вашінґтон, Ню Йорк, Філядельфія, Медісон, Станфорд, Блюмінґтон, Бостон, Юніверсіти Парк, Мініаполіс.

Науковий світ неоднократно виявив високе признання за працю нашого науковця. Одним із цих виявів було іменування за працю проф. С. Крашеннікова „Ціліятологом Року" — на конференції Товариства Протозоологів в Бостоні 29 грудня 1969 р. за „визначні осяги в ділянці ціліятології", — при чім була вручена йому відзнака — краватка зі знаком „Чілондонелла".

При всій цій науково-дослідній і педагогічній праці проф. С. Крашенніков завжди дуже живо цікавився різними ділянками української культури, при чому застосував у своїх дослідах даних проблем той же підхід, що в точних природничих науках, а саме — документальність, підшукування джерел, переглядання архівних матеріялів. Нам відома його праця над французькою версією повісти „Маруся" Марка Вовчка; досліди творчости Нарбута, одного з найкращих графіків України; а остання його праця над альбомом Києва за часів Тараса Шевченка, що є вже готова до друку і має 33 унікальні світлини Києва тих часів, виконані добрим французьким майстром. Дуже добре було б, щоб ця праця побачила світ ще за нашого життя. Окрім того, проф. Крашенніков написав цікавий спогад про перше українське студентське товариство в Києві, — яке діяло підпільно в 1913—1916 рр., — а в якому він був активним членом. Цей спогад написаний в пам'ять його друга Володимира Шульгина — співорганізатора цього товариства. (Надруковано в „Збірнику на пошану Олександра Шульгина", видання НТШ, 1969).

На закінчення цього інформативного огляду треба додати, що проф. Крашенніков — видно завдяки його широким зацікавленням та активній праці, — і тепер не втрачає почуття гумору, любови до життя, до людей і до рідної культури; це втримує його бадьорим і в похилому віці.

Наталія І. Пазуняк

ЛИСТОПАДОВІ ДНІ, 60 РІЧЧЯ ВІДРОДЖЕННЯ ЗБРОЙНИХ СИЛ ТА 35 РІЧЧЯ УПА В ЧІКАҐО

Святкування Листопадових Днів, 60-річчя Збройних Сил та 35-річчя УПА в Чікаґо.

Дні 5-го і 6-го листопада 1977 р. в Чікаґо були призначені на святкування 60-річчя Збройних Сил України та 35-річчя УПА. Разом з цими датами відзначено державне свято України — 1-го Листопада.

Під патронатом Відділу УККА створено громадський комітет, ініціятиву в якому перебрали комбатантські організації.

Першого дня святкувань відбувся концерт в підготові маестра Л. Мацюка. Концерт був коротким, без перерв та був на високому мистецькому рівні. Всі присутні, лишаючи школу Шопена були вдоволені та духово піднесені.

Першою точкою програми був Апель комбатантських і молодечих організацій. До Апелю стали: УСС, СУВ, ОБВУА, УВК, Карпатська Січ, УПА, ІД УНА та молодь СУМ і Пласт. Вступне слово виголосив інж. С. Ґоляш — старшина УПА, а функцію дижурного старшини виконував пор. Р. Припхан із 1 УД УНА. Під звуки сурм та барабанів вшановано поляглих воїнів України.

Доповідь мав проф. д-р Д. Штогрин, подаючи цікаву аналізу наших дореволюційних та революційних часів, творення українського війська, державности та як продовження цих актів, Чини УПА.

Вокальне тріо „Незабудьки" при парафії свв. Володимира і Ольги, в складі: М. Костелина, О, Савин, В. Сурівка під мист. керівництвом М. Плешкевич, при музичному супроводі Надії Савин, дуже вдало передали українським воїнам три настроєві пісні: „Як стрільці йшли з України", „Синя чічка" та „Заплакали карії очі".

Всіх присутніх захопив зворушливий монтаж мисткині слова Роми Турянської. Зокрема вояцтво всіх армій побачило себе в колишній славі, в змагу за волю й державність України.

З нагоди зустрічі української громади міста Чікаґо вислано до президента Джіммі Картера резолюції в українських справах та окремі резолюції в обороні Лемківщини, Посяння та Холмщини у 30-річчя примусового виселення. Резолюції подав до відома й затвердження громади С. Ґоляш.

Святочний концерт завершив збірний жіночий хор „Чайка" і „Калина" із півдня Чікаґо під кер. Слави Ґалан в муз. супроводі Орисі Покорної. Хор відспівав чотири пісні: „Чебрець", „Мати ходить на курган", „Карпатські Січовики" та „Кличе спалена пісня". Остання пісня проходила на тлі сольо про матір у виконанні Любо Мацюка.

Хор показав надзвичайну зіспіваність, гармонійність всіх партій, силу та красу звуку й завдяки здібностям дириґентки Слави Ґалан вміє передати душу й настрій пісні слухачам. Захоплені слухачі з великим одушевленням нагороджували хор рясними оплесками. Закінчено концерт українським національним гимном.

Українським воїнам 60 і 35-річчя присвятила окрему поезію поетеса Ганна Черінь.

Оформлення сцени виконали члени Комітету під кер. В. Кашуби. Сцену удекоровано Хрестами Заслуги всіх армій та військових формацій.

Комітет видав окрему пропам'ятну стяжку. Програмку спонзорували рідні Щадниці — „Самопоміч" і „Певність".

В неділю 6-го листопада відбулася зустріч українського вояцтва з громадянством в залі дому СУМА.

В почесній президії засіли українські ветерани з часів 1914—1917 років, вояки УПА та голови комбатантських Товариств. Хоча проминуло вже 60 років від початків відродження українських державно-збройних сил України, то все таки в Чікаґо зібралось понад 20 учасників творців незабутніх днів творення української державности, які на чолі з ген. Костем Мандзенком репрезентували ці величні роки. УСС, воїни в Армії УНР, УГА, членів Українського Вільного Козацтва окремо представлено під час спільного обіду, що його підготовили пані із ОЖ ОЧСУ.

Благодарственні молитви провели о. митрат Ф. Білецький із Української Православної Церкви та о, митрат М. Бутринський із Української Католицької Церкви.

Окремою точкою було нагородження „Хрестом 60-ліття відродження українських збройних сил". Церемонію передачі хрестів перевів ґен. К. Мандзенко в присутності старшин із його почоту. До нагород стануло понад 50 воїнів українських армій та різних формацій.

У мистецькій частині виступив хор СУМА під кер. Оксани Ференц із повстанськими піснями.

Під час спільного обіду вояки українських Армій поділились споминами із часів їхньої боротьби за волю. Армію УНР репрезентував інж. пполк. Юрій Артюшенко. З рамени воїнів УГА промовляв інж. С. Куропась, від Карпатської Січі бул. М. Липак, від ІУД УНА пор. Р. Припхан, а від УПА Надія Голяш.

Українське вояцтво вітали о. митр. М. Бутринський та голова Відділу УККА ред. М. Панасюк. 27 представників Організованої української громади передали свої поздоровлення українським воїнам Сесрицтво Покрова Пресв. Богородиці при парафії свв. Володимира і Ольги передало пожертву в сумі 25 дол. Представників Організації представляв господар свята С. Ґоляш.

Сцену прикрашено великими портретами головного Отамана Військ УНР С. Петлюри та Головного Командира УПА ген. Тараса Чупринки із відповідними написами українських збройних сил.

До Ділового комітету входили: почесний голова ген. К. Мандзенко, діючий голова Б. Кашуба із членами: С. Ґоляш, Галя Заяць, В. Бражник, І. Павлик, Л. Мацюк, Я. Конол.

С. Ґоляш

ДО СТОРІЧЧЯ...

(Закінчення зі ст. 2-ої)

— підійняв стелю понадстоголосий український розпач...

Може й не така була помітна та подія в нашому громадському житті на американському континенті, але вона безперечно задзвонила рідним в сотнях українських сердець, що зібралися там згадати шанобливого нашого славного композитора Миколу Леонтовича, одного з наших замордованих московськими окупантами України. „Імена їх Ти Господи знаєш".

Не маємо права забувати про ті злочини. Вшануймо нашого славного Леонтовича, орнаментального мінестреля нашої рідної пісні, і в наших інших громадах, щоб пам'ять його славна була „з роду в рід"!

Пам'яті св. п. інж. Г. Василевського

Інженер Гриць Василевський, років 75, уродженець Михалькова б. Одеси помер 19-го листопада 1977 в лікарні в м. Гарісбургу, Па.

Покійний був хорунжим кінноти в армії УНР і нагороджений орденом Залізного Хреста за участь в боях в зимовому поході в 1920 р.

Після 30 місяців інтернування за дротами в Польщі, втік до Чехо-Словаччини, де покінчив інженерні студії та працював на пості інженера державних робіт.

Залишив Прагу в 1945 р. і в роках 1946—1947 працював для Американської Армії в м. Регенсбурзі у Баварії.

Від 1948 р. проживав з родиною в ЗСА. Тут працював як інженер в будуванні та плянуванні мостів, останнім часом як інженер-сеньйор мостобудівництва в Департаменті шляхів Пеннсильванського стейту.

З відходом на пенсію в 69-му році життя по 18 літах дістав від свого відділу праці грамоту-подяку.

Покійний був членом Асоціяції Професійних Інженерів Пеннсильвенії, Американського Гарізбурзької Асоціяції Закордонної Політики, належав до місцевої українсько-католицької церкви й 251-го Відділу Українського Народного Союзу.

Інж. Г. Василевський — відомий активний громадський діяч, який не жалів часу й енергії, щоб писати сотні листів й інформувати про підневільне становище України, американську пресу й політичних діячів.

Він до останньої хвилини життя не склав зброї, лише шаблю заступив словом у змаганні проти червоної Москви в обороні своєї України, яку так гаряче любив.

Залишив дружину Елисавету, сина Юрія та дочок Емму й Гелену.

Похоронений на цвинтарі в Оберліні, Па., 17-го листопада 1977.

Н. Н.

СВЯТИЙ МИКОЛАЙ...

(Закінчення зі ст. 2-ої)

доказувало б, як людині потрібний такий поетичний і удуховлений твір фантазії.

Тому я вірю й віритиму в св. Миколая, поки не перейду потойбіч калинового мосту, що прокладений над бурхливою рікою мого життя й який єднає матеріяльне з духовим, земське з небесним, дочасне з вічним. Віра в св. Миколая допоможе людині перенести життьові труди. Вона переконає людину, що крім твердої дійсности є ще й життьова казка, романтика й поезія життя, яка знайшла такий переконливий вияв у легендах, молитвах і піснях про св. Миколая і в його видимій помочі всім, хто по-дитячому вірить у нього і щирим серцем співає:

А хто, хто Миколая любить,
А хто, хто Миколаю служить,
Тому святий Миколай
У всякий час помагає...

Актори на книгу „Наш Театр"

В минулому році заходами об'єднання Мистців Української Сцени (ОМУС) і під патронатом Наукового Товариства ім. Т. Шевченка вийшла книга Діячів Українського Театрального Мистецтва „Наш Театр". Видання книги було вможливлене завдяки великій жертвенности громадянства і членства ОМУС — на ціль видання книги складено напротязі років 1972—1975 понад 20.000 дол.

Виданням першого тому двотомника „Наш Театр" завершено перший етап заплянованої праці. Зрозуміло, що для закінчення цієї праці потрібні були (і далі будуть) дальші фонди. При тому варто зазначити що таки найбільшу жертвенність в цій справі виявили самі актори українських театрів. Прикладом такої великої жертвенности може послужити приклад колишніх акторів — подружньої пари Івана і Ольги Федчишинів, які перебувають тепер у Детройті і які на фонд видання книги склали дотепер все таки небуденну суму 1.250 долярів. Також інші актори та українські громадяни складали свої пожертви, між якими після пп. Федчишинів треба відмітити пожертву пп. д-ра Богдана і Ольги Фараонів з Трентону — рівну суму 1.000 долярів.

Але провід, чи Управа ОМУС-у, головою якої є під цю пору актор і режисер Володимир Шашаровський розуміють що до громадянства не можна підходити лише з витягнутою рукою — треба щось дати за це. І так власне наші актори дали останньо дві вистави п. н. „Слідами Веселого Львова" в Детройті і Торонті, в користь видання другого тому книги „Наш Театр". Ці вистави дали в загальному понад 2.000 долярів чистого прибутку — з яких левину частину дала вистава в Торонті. При нагоді вистав продано теж понад 20 примірників книги „Наш Театр", що дало чергових 600 долярів (книга коштує 30 долярів і не продається в книгарнях — лише за замовленням на адресу в Америці: Є. Левицький, 2102 Poplar St., Philadelphia, Pa. 19130 і в Канаді: W. Dowhaniuk, 302 S. Kingsway Apt. 4, Toronto, Ont. M6S 3T9.

У згаданих виставах в Детройті і Торонті брали участь: з Філядельфії Євдокія Дичко-Блавацька, Ліза Чепіль, Марія Лисяк, Юлія Шашаровська та Володимир Шашаровський (він же режисер вистави), з Боффало давні підпори львівського ще „Веселого Львова" — Ірина і Юрій Лаврівські, та з Торонта Михайло Лялька і Володимир Довганюк. Акомпаньямент був в руках В. Голендера в обох виставах.

Не місце тут давати опис чи рецензії з цих дуже вдалих вистав про які появилися вже рецензії у пресі. Тут варто лише підкреслити що актори виїжджали з повною посвятою на ці вистави без ніякої винагороди за свої виступи — лише з одною метою: зібрати дальші фонди на видання монументальної (як пишуть деякі рецензенти) книги якої дотепер у нас ще не було. А виїжджати в суботу - щоби покрити виснажуючою подорожжю багато сотень миль, зробити проби на місці— дати виставу в неділю і повертатися нічними шляхами, вночі, щоби ранком в понеділок бути знову на праці — це таки посвята — прикмета, яка на нашу думку завжди була притаманна нашим акторам на їх не раз трудному мистецькому шляху.

Але чергову мету досягнено: дальших понад дві тисячі долярів зібрано. А потреба ще не одної тисячі...

Тут власне треба подивляти активність і наполегливість наших жрекинь і жреців Мельпомени, які зуміли довести до діла перший том двотомника (850 сторінок тексту з численними ілюстраціями), який зредагувала редакційна колегія під проводом головного редактора нашого видатного театролога проф. д-ра Григора Лужницького.

Але актори, члени ОМУС-у не спочивають. Надходяча зимова пора силою факту мусить перервати подорожуючий ансамбль „Слідами Веселого Львова", який дав приклад як чином, а не словом „робиться гроші" на визначену ціль.

Все таки філядельфійська група ОМУС проєктує свої наступні дії.

Вже втретє, акторська група Філядельфії піде з колядою до наших громадян в святочному періоді, знову з метою заколядувати на другий том книги „Наш Театр".

Треба сподіватися, що громадянство належно оцінить посвяту членів ОМУС та у святочний час прийме щедрою рукою колядників — наших видатних артистів українських театрів, так як і в минулому.

Р. П.

БАТЬКИ! Зв'яжіть замолоду ваших дітей з найстаршою, найбільшою й найбагатшою українською національною установою поза межами батьківщини, якою є Український Народний Союз, щоб запевнити їм кращу будучність, в нашій громаді у вільному світі нового свідомого члена!

ШИРОКО РОЗГОРТАЄТЬСЯ...

(Закінчення зі ст. 1-ої)

ловний радний Іван Одежинський (приєднав 66 членів), секретар 51 Відділу Михайло Ольшанський (66 членів), голова Контрольної Комісії і секретар 445 Відділу мгр Іван Геврик (53 члени), секретар 121 Відділу Василь Кобіто (53 члени) і Іван Петрунцьо — секретар 78 Відділу (50 членів).

Інтенсивну організаційну кампанію ведуть також голови Округ, щоби виконати річну квоту на 100 або 75 відсотків. Виконавши квоту, Округа одержить відповідний грошевий бонус, а дві Округи за найкраще відсоткове виконання квоти одержать спеціяльні почесні плакати. які будуть передані головам Округи під час Конвенції. За згадані нагороди тепер змагаються Округи Твердого Вугілля — Шамокін, головою якої є Тимко Бутрей, і Вінніпег — Канада, головою якої є мгр Іван Геврик. Обидві вже виконали квоту понад 100 відсотків. За спеціяльну нагороду за придбання найбільшого числа нових членів в передконвенційному році змагається аж чотири Округи, а саме: Філядельфійська, маючи вже придбаних 348 членів (голова Петро Тарнавський), Чікагська (голова пані Галина Олек) з придбаними 333 членами, Клівлендська (голова інж. Іван Фур), з придбаними 299 членами та Ню Йоркська (голова Микола Хоманчук), яка має придбаних 273 члени. Останні дні грудня вирішать, котрий голова із згаданих Округ буде тим щасливим, що під час 29-ої Конвенції одержить спеціяльну почесну плакату.

Змагаються за спеціяльні відзначення і жінки—секретарки. Між ними перед ведуть дві головні радні УНСоюзу, одна з Канади, а друга з Америки. Головна радна пані Текля Мороз, голова Монтреальської Округи і секретарка 465 Відділу в Ляшін, є на першому місці серед всіма жінками-секретарками з найбільшим числом нових членів, а саме 46. В цей сам час головна радна пані Анна Гарас, голова Округи Лігай Велі і секретарка 47 Відділу в Бетлегем, Па, веде перед з найбільшою сумою проданого життєвого забезпечення, а саме 62.000 долярів. Слід згадати, що є і інші секретарки, які змагаються за першенство і щойно останні дні грудня залецидують перемогу.

Згадуючи пожвавлену акцію, слід згадати і нову клясу забезпечення для дітей ТР-65 на 1.000 дол. з одноразовою вкладкою 75.00 долярів до 23 року життя, а відтак автоматичного забезпечення на суму 5.000 долярів, з річною вкладкою лише 75.00 долярів. Нова кляса забезпечення для дітей дає можливість відділовим урядовцям для виконання їхніх квот, а родичам можливість за мінімальну вкладку „прив'язати" своїх дітей до української установи.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСоюзу!

Листопадове свято в Сиракюзах

Сиракюзи, Н. Й (М. Л.) — Заходами місцевого Відділу УККА ця українська громада відзначила 59-ті Роковини Листопадового Чину, 13-го листопада ц. р.

По українській Богослужбі, на якій парох і декан о. шамб. Василь Середович відчитав окреме послання дієцезального Владики єп. Василя Лостена з нагоди Роковин Листопадового Зриву і річниці смерти Слуги Божого Митрополита Андрея, він разом зі своїм сотрудником о. Богданом Конем відправив Панахиду за поляглих за Волю України.

Концерт відбувся в Українському Народному Домі о год. 5-ій по полуд. з наступною рограмою: місцевий чоловічий хор „Сурма" під диригентурою Василя Жмура відспівав дві стрілецькі пісні — композиції М. Гайворонського — „Гей у лузі червона калина" й „Ой, нагнувся дуб високий" із сольовим баритоновим заспівом Григорія Диньки.

Святкову доповідь виголосив ред. Іван Дурбак із Трой — сам учасник Визвольних Змагань, який по привіті таких же учасників д-ра Івана Подюка та Івана Пігуляка, перевів аналізу успіхів та невдач історично-пам'ятного Першолистопадового Зриву та пов'язав цей світлий момент наших змагань за свою державність із всіми тими історичними збройними і політичними виступами нашого нескореного народу в її обороні, що їх історія записала на своїх листках по Львівському Листопаді.

Дуже приємне і миле слухово-зорове враження викликав у слухачів дев'ятиособовий співочий ансамбль „Черемшина" ЮСУМА під проводом Василя Жмура і при фортепіяновому супроводі Стефи Годжак, який відспівав стрілецьку пісню „Їхав стрілець на війноньку" та постанську „Зірвалася хуртовина".

Пластова юначка Ніна Назаренко продеклямувала із притаманним їй хистом вірш Анни Завадівської „Листопадовий Спогад".

Пластове новацтво у супроводі своєї новацької сестрички пл. вірлиці Лесі Гурської, яке в додатку до своєї природної краси притягало увагу батьків і слухачів ще й красою листків червоної калини, виконало листопадову сценку пера Лесі Храпливої „Княжна Осінь".

Програму закінчив другий виступ чоловічого хору „Сурма", який відспівав повстанську пісню „Із гір Карпат" та композицію І. Воробкевича „Задзвенімо разом, браття", а разом з приявними на залі — український національний гимн. Слухачі концерту не могли нарікати на час переведення програми, бо концерт відбувся майже докладно напротязі однієї години, але аранжери імпрези можуть нарікати на кількість учасників, бо при здоровому почутті національних обов'язків самих тільки найсвідоміших громадян та кількість легко могла подвоїтись.

На фоні сцени був великих розмірів образ львівської ратуші, а над нею український Державний Герб — Тризуб, обрамовані листками червоної калини, тієї калини, яка характеризувала цілу програму цьогорічного Листопадового Свята та яка була символом змагань Галицької Волости українських земель за свою Державність.

В першу річницю смерти св. п. Галі Тір-Круль

„Чи це життя, чи лямпа гасне?"

Б. І. Антонович

Так, справді, як лямпа згасло життя св. п. Галі Круль на шляху нюйоркського стейту. Шукала вона, як ціле своє життя, краси, тим разом осінньої краси в Гантері. І хоча рік уже минув, важко погодитися з тим, що вже не буде її веселої усмішки між нами, що не відкриються таки однієї літньої хвилини двері Українського Вільного Університету і не ввійде з такою притаманною їй ґрацією, все життєрадісна наша Галя. Обдарована відчуттям краси природи, виливала це до останніх днів свого життя на палітру пензлем, грою улюбленого Шопена, промовляла до серця, співом вносила все приємний настрій у товариські зустрічі, спеціяльними здібностями до мов знаходила скоро близький контакт з різними людьми, а веселою вдачею не раз розвівала сум. Звичайно в юності найшвидше зроджується дружба. З св. п. Галею здружились ми, однак, в дорослому віці, а полонила вона нас якраз своєю життєрадістю, готовістю помогти кожному, точністю та ентузіязмом до науки. І хоча невблагання смерть вирвала нам дорогу приятельку з кола докторантів УВУ, хоча не сповнилася її мрія завершити довгі студії по чужих університетах (Віденська Консерваторія, магістерський ступінь Мідлебори коледж, докторські кредити Джорджтавнського університету) докторатом на рідному Українському Вільному Університеті, над яким так завзято працювала, її усмішка ще довго буде грути наші серця.

Св. п. Галя Тір-Круль

Віддаючи останню прислугу нашій Галі минулого року в Сиракюзах, ми бачили з яким жалем прощала українська громада теж свою невтомну учительку мови, музики, душу численних дитячих імпрез, виховницю. Тож ідучи за її життєвим мотто, не хочемо згадувати її сумом, а навпаки, передати її ентузіязм до рідної науки майбутнім студентам і започатковуємо в порозумінні з Фундацією УВУ стипендію імени Галі Тір-Круль.

Друзі з УВУ

Замість квітів на могилу
бл. п. д-ра Олександра Сушкова
складаю 20.00 долярів
на Патріярший Фонд.
Клівленд, Огайо — Братова Лєна СУШКІВ

Замість квітів на свіжу могилу Дорогої нам
СТРИЄЧНОЇ СЕСТРИ, ТЕТИ і ШВАГЕРКИ
бл. п. Марії зі Стецюків
ШЕПЕРТИЦЬКОЇ
яка упокоїлась в Бозі 15-го грудня 1977 р.
у Вінніпегу, Канада,
на Патріярший Фонд
зложили 200.00 долярів

Марія зі СТЕЦЮКІВ ПІДГОРОДЕЦЬКА
Квітка СТЕЦЮК
Юрко СТЕЦЮК з родиною

Ділимося сумною вісткою,
що дня 17-го листопада 1977 року,
по тяжкій і довгій недузі відійшов у Вічність

бл. п.

ОЛЕКСАНДЕР БУЧЕК

народжений 18-го березня 1916 року,
в селі Вікно, пов. Тернопіль, Україна.

В смутку залишені:
дружина — МАРІЯ
син — МИХАЙЛО з дружиною НАТАЛКОЮ
дочка — ЛЕСЯ з мужем ПЕТРОМ
сестри — АННА, ОЛЕНКА і НАСТЯ в Україні
внуки — АНДРІЙКО і СУСАННА

ПОДЯКА

В першу чергу складаємо нашу щиру подяку о. Ю. Бінковському з парохії св. Духа, за відправи Панахид і похорону. Щира подяка п. І. Подусовському за зворушливу прощальну промову по Панахиді. Дякуємо дякові Л. Рейнаровичеві за участь в похоронних відправах.

Рівночасно складаємо щиру подяку Рідні, Приятелям, Знайомим, які з близьких та дальших сторін прибули на похоронні відправи і відпровадили Покійного на місце Вічного Спочинку.

Наша сердечна подяка Всім, що зложили на Службу Божу і грошеві датки на добродійні цілі.

Щира подяка всім Тим, що надіслали чудові квіти і обложили домовину Покійного.

Безмежно дякуємо Всім, що підтримали нас в нашому болючому горі.

Дякуємо Всім, що вислали нам співчуття усно, листовно і телефонічно.

Нехай Всевишній Господь нагородить Вас всіх.

Родина

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ

бл. п.

ОЛЕКСАНДРА БУЧЕКА

відправиться

СЛУЖБА БОЖА з ПАНАХИДОЮ
27-го грудня 1977 р., о год. 8-ій ранку
в церкві св. Духа в Брукліні, Н. Й.

Просимо в цей день згадати Покійного в своїх молитвах.

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ
як з Волі Всевишнього, на віки закрились очі
нашого Дорогого
МУЖА, БАТЬКА І ДІДА

бл. п.

ЛЮДВИКА МИГАЛЯ

буде відправлена

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА
в Українській Католицькій Церкві
св. Ів. Хрестителя в Нюарку, Н. Дж.
в четвер, 22 грудня 1977 р., о год. 8-ій ранку

Родину, Друзів, Приятелів і Знайомих просимо згадати бл. п. Людвика в своїх молитвах.

ДРУЖИНА І ДІТИ

ПРОТОКОЛ

(Закінчення зі ст. 4-ої)

мував головний редактор Антін Драган, що книжка Уласа Самчука вже вповні складена і тепер цей склад скорегований чекає на викінчення складу коректи в друкарні.

5. РІЗНЕ

Заступник головного предсідника д-р Іван Флис, як голова спеціяльної комісії, покликаної Головним Урядом для поладнання непорозуміння між головним редактором „Свободи" та Головним Екзекутивним Комітетом і опрацювання відповідного правильника праці, передав всім членам Головного Екзекутивного Комітету і головному редакторові проєкт звіту цієї комісії. Він теж відчитав останні поправки до цього проєкту, щоб їх собі самі члени Головного Екзекутивного Комітету та головний редактор внесли в ці передані їм тексти. Він теж поінформував, що комісія ще не готова з пропозицією скорочення звіту головного редактора з річного засідання, бо вона ще над цим працює і має деякі справи узгіднити.

Після короткої дискусії над цією справою з участю головного секретаря Володимира Сохана, головного предсідника Йосипа Лисогора, заступника головного предсідника д-ра Івана Флиса, як голови комісії, заступниці головного предсідника Марії Душник, головних контролерів д-ра Богдана Гнатюка і д-ра Івана Скальчука, як членів комісії, вирішено на пропозицію головного директора для Канади сен. Павла Юзика, що її піддержала заступниця головного предсідника Марія Душник, відкласти обговорення та передачу цього звіту до чергового спеціяльного засідання Головного Екзекутивного Комітету. Вирішено теж, що члени Головного Екзекутивного Комітету та головний редактор можуть після докладного познайомлення із проєктом переслати комісії свої завваги до нього до 24-го листопада, та що на цьому спеціяльному засіданні комісія предложить теж пропозицію скороченого звіту головного редактора з річного засідання Головного Уряду.

Головний касир Уляна Дячук поінформувала про підвищення ціни спеціяльного забезпечення УНСоюзу (так званого „амбрелла"). Після обговорення потреби такого забезпечення одноголосно вирішено на пропозицію головного директора для Канади сен. Павла Юзика, що її піддержала заступниця головного предсідника Марія Душник, щоб продовжувати таке забезпечення на суму до $2,000,000 за ціну $9,500 річної вкладки.

6. ЗАКРИТТЯ НАРАД

Головний предсідник Йосип Лисогір ствердив, що вичерпано запляноване порядок нарад, і закрив наради цього засідання о годині 5.25 по полудні.

Володимир Сохан
головний секретар

Честерська громада соборно відзначила Листопадові Роковини

У цих святкуваннях Листопадових роковин 20-го листопада ц. р. взяла участь ціла українська громада.

Неначе у калейдоскопі попри очі глядачів пересувались різноманітні картини: ми бачили на сцені майже немовлят із школи св. Духа, а дальше дітей старших кляс тієї ж школи, а рівнож школи Українознавства , що своїми чудовими народними строями та своєю поставою чарували глядачів, а мішаний хор при церкві св. Духа показав себе в повній красі, що своєю добірною кількістю членів та їхніми чаруючими строями держав весь час публіку в напруженні.

Вище згадану Академію зорганізував і надзвичайно вміло її перевів місцевий Відділ УККА при допомозі хору при УКЦ та керівництва місцевих шкіл.

По відспіванні американського-національного гимну пані Іреною Бандерською-Янґ, свято-академію відкрив короткими, але ядерними словами підписаний, вказуючи на велич Листопадового Зриву в часі його відбуття, а також його вплив на кристалізацію української політичної і самостійницької думки для грядучих поколінь.

Присутні вшанували пам'ять героїв Великого Листопада повстанням з місць, а підписаний відчитав тоді одну строфу поеми-молитви Ю. Клена ,,Помолимось....".

Цитатою ,,Воля Народу є найбільшим його скарбом, але й кров пролита в її обороні не знає ціни'' підписаний закінчив своє вступне слово, переводячи паралелю упавший пожовклий листок із героями Листопада.

Програма академії була наскрізь багата своїм змістом і добірною для чисельної публіки, що майже по береги заповнила простору авдиторію школи св. Духа 20-го листопада ц. р.

Вокальну частину програми заповнили виступи хору при УКЦ, який під керівництвом п. Володимира Корчинського виконав по мистецькому слідуючі пісні: ,,Слава Героям'' муз. Сметани, обрібка на міш. хор В. Колесника; ,,Видиш брате мій'' народна пісня, ,,Ой йдуть тумани'',слова І. Франка, муз. Ярославенка;а на закінчення релігійну пісню ,,Хваліте Господа''.

Належить з радістю підчеркнути, що згаданий хор являється сьогодні прикрасою нашої громади, а найбільше відрадним є факт, що хор цей зараз є вповні відродженим, переорганізованим і здисциплінованим і це все дає запоруку, що перед ним є світла будуччина і він може стати хором професіональним.

Другу частину програми академії заповнили виступи дітей школи св. Духа, які під керівництвом Високопреподобних Сестер та учительського збору, а зокрема пані Лідії Грабової, учительки співу-вивязались із своїх завдань по мистецькому і тому публіка не жалувала своїх долонь і нагороджувала кожний їх виступ рясними оплесками.

Крім збірних і індивідуальних декламацій — діти школи св. Духа відспівали рівнож слідуючі пісні: „Чи чуєш мій друже", музична обрібка Зої Маркович; „Збудись Україно" повстанська пісня і „Ми йдем вперед" стрілецька піня.

Декламація ,,Голос Духів" укладу невідомого поета-упівця виконала з великим чуттям і по мистецькому панна Оля Клюка, учениця місцевої середньої школи, а фортепіянове сольо ,,Запорізький марш'' музика Лисенка відограв Давид Комановський, студент місцевого УМІ кляси пані Л. Грабової.

Третю частину програми продовжували своїми виступами діти школи Українознавства, які під керівництвом пань Ірени Кузик і О. Маршалок виконали рівнож декілька збірних декламацій та одну хорову точку, а саме „За Україну", музика Ярославенка.

Належить тут згадати, що дві індивідуальні декламації, а саме ,,Українське військо", у виконанні Ореста Маршалок, та ,,Подивись дідусю" у виконанні Йосифа Шупи, були дійсно атракцією вечора, за що публіка нагородила їх окремими оплесками.

Якщо б місце на це дозволило — тоді багато часу належало б присвятити рефератові, який, за вже покійного проф. Миколу Остап'яка — виголосив на його бажання п. проф. Степан Микита.

Так нефортунно зложились обставини, що головний бесідник на згаданій академії п. проф. Микола Остапяк відійшов ненадійно у вічність і згідно з його волею, ним опрацьований реферат відчитав проф. С. Микита.

Реферат цей можна сміло назвати науковою довідкою кандидата на науковий ступінь, бо так його формою, як рівнож глибоким змістом він вповні на це ім'я заслуговує.

У своєму рефераті св. п. Микола Остап'як торкнувся цілого ряду глибоко філософічних, історичних та соціяльних проблем, а головною його думкою, що, золотою ниткою снувалася по цілім рефераті це єдність галицьких українців з якою вони зуміли поставитись до Листопадового Чину... їхнє ,,замирення" на базі державницьких ідеалів лягли підставою для утворення нашого безсмертного підпілля, яке в рядах УВО, ОУН, УПА та Укр. Дивізії непокоїли довгими роками ворога, а нинішні Шухевичі, Караванські, Симоненки, Морози і сотні інших героїв за волю України це вірні діти Великого Листопада...

Академію закінчено відспіванням українського національного гимну.

Мгр Володимир Сич

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСоюзу!

ТАРЗАН, Ч. 7874. Викрали Далілю

Якби ти, Даліле, могла тепер побачити себе... Може колись вона подякує мені за це... Доне! Поглянь, що я приніс... Включи мотор човна! Ну, маєш... Ну, от... Так є, пане командире!